

Kommunstyrelsens verksamhetsplan med
driftbudget 2023-2025 samt investerings- och
exploateringsbudget 2023-2027

19

2023KS81

Sammanträdesdatum
2023-02-09

§ 78

Dnr 2023KS75

Initiativärende om uppdrag att uppdatera förslag till kommunstyrelsens verksamhetsplan med driftbudget för 2023-2025 samt investeringsbudget och exploateringsbudget 2023-2027

Beslut

Kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att uppdatera förslag till verksamhetsplan och budget för 2023 samt perioden 2024-2027 utifrån kommunstyrelsens budget 2023 med plan för perioden 2024-2026 samt mål och inriktningar samt utifrån övergripande inriktning och mål fastställda av kommunfullmäktige 15 december 2022 i § 203.

Sammanfattning av ärendet

Patrik Linde (S) har initierat ett ärende om uppdrag att uppdatera förslag till kommunstyrelsens verksamhetsplan med driftbudget för 2023-2025 samt investeringsbudget och exploateringsbudget 2023-2027.

Beslutsunderlag

- Initiativärende om uppdrag att uppdatera förslag till kommunstyrelsens verksamhetsplan med driftbudget för 2023-2025 samt investeringsbudget och exploateringsbudget 2023-2027 daterat 26 januari 2023

Förslag till beslut på sammanträdet

Patrik Linde (S) föreslår med instämmande av Marie Strid (MP) att kommunstyrelsen uppdrar till förvaltningen att uppdatera förslag till verksamhetsplan och budget för 2023 samt perioden 2024-2027 utifrån kommunstyrelsens budget 2023 med plan för perioden 2024-2026 samt mål och inriktningar samt utifrån övergripande inriktning och mål fastställda av kommunfullmäktige 15 december 2022 i § 203.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen bifaller Patrik Lindes förslag och finner att så sker.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Datum
2023-02-01

Diarienummer
2023KS81 042

Kommunstyrelsens verksamhetsplan med driftbudget 2023-2025 samt investerings- och exploateringsbudget 2023-2027

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer verksamhetsplan för 2023-2025 med driftbudget per verksamhet 2023-2025 samt investering och exploateringsbudget per projekt avseende åren 2023-2027.

Kommunstyrelsen delger kommunfullmäktige kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2023-2025 (-2027).

Kommunstyrelsen beslutar att uppdraget är genomfört och därmed avslutat.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige fattade den 16 juni 2022 beslut om *Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun*. Den 27 oktober 2022 §372 beslutade kommunstyrelsen att uppdra åt förvaltningen att utarbeta förslag till verksamhetsplan och budget för 2023 utifrån kommunstyrelsens *Budget för 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar*. Verksamhetsplanen fastställdes av kommunstyrelsen i november 2022.

Valet i september 2022 innebar att ett nytt budgetbeslut behöver fattas av den nytilträdde fullmäktigeförsamlingen. Den 15 december 2022 §203 fattade därför kommunfullmäktige ett nytt beslut om *Budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun*. Anslagen fastställdes per nämnd och kommunfullmäktige fastställde nya mål och inriktningar till kommunstyrelsen. Beslutet innebar förändringar jämfört med beslutet den 16 juni.

Kommunstyrelsen uppdrog i ett initiativärende den 9 februari 2023 §78 åt förvaltningen att komplettera befintlig verksamhetsplan för 2023 utifrån dokumentet *Kommunstyrelsens budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar* där kommunstyrelsen tagit hänsyn till fullmäktiges uppdrag från den 15 december 2022.

Förvaltningen har utarbetat förslag till verksamhetsplan där driftbudget 2023-2025 på verksamhetsnivå samt investerings- och exploateringsbudget

2023-2027 på projektnivå ingår. I verksamhetsplanen ingår plan för genomförande av kommunstyrelsens mål och inriktningar för perioden. De extra resurser som tillsköts kommunstyrelsen i kommunfullmäktiges decemberbudget kan nyttjas av verksamheterna först när erforderliga politiska beslut fattats.

Av investeringsbilagan i verksamhetsplanen framgår att följande projekt föreslås vara belagda med startbesked:

- IR25 Massetjärn stadspark, förstudie
- IR40 Flytt av Salmereds återvinningsstation
- IR45 Solviksbron
- IA01 Konstnärlig utsmyckning

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 1 februari 2023
- Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2023-2025 (-2027)
- Kommunstyrelsens beslut 9 februari 2023 §78

Peter Lönn
Kommundirektör

Oskar Nilsson
Ekonomichef

Verksamhetsplan 2023-2025 (-2027)

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsen	4
Övergripande om kommunen och KS roll.....	4
Organisation och styrmodell.....	4
Mål	7
Ekonomi	15
Kommunledning och stödfunktioner.....	24
Organisation.....	24
Ekonomi	24
Ekonomi och upphandling	27
Personal	28
Utvecklingsfunktion	30
Sektor för samhällsbyggnad.....	33
Sektorns organisation	33
Mål	33
Sektorns ekonomi	35
Plan och bygglov	39
Mark- och exploateringsverksamhet.....	41
Trafik	43
Miljö- och hälsoskydd	45
Sektor för teknik och förvaltningsstöd	47
Sektorns organisation	47
Mål	47
Sektorns ekonomi	48
Fastighet.....	50
IT	52
Måltidsservice	54
Service.....	56
Städservice.....	58
Säkerhet.....	59

Bilaga 1: Investering och exploatering 2023-2027

Bilaga 2: Beslut i KF 2022-12-15 §203

Kommunstyrelsen

Övergripande om kommunen och kommunstyrelsens roll

Härryda kommun är en förortskommun i göteborgsregionen och ingår i det regionala samarbetet. Kommunen har historiskt haft en hög och jämn befolkningstillväxt och antalet invånare är ca 40 000.

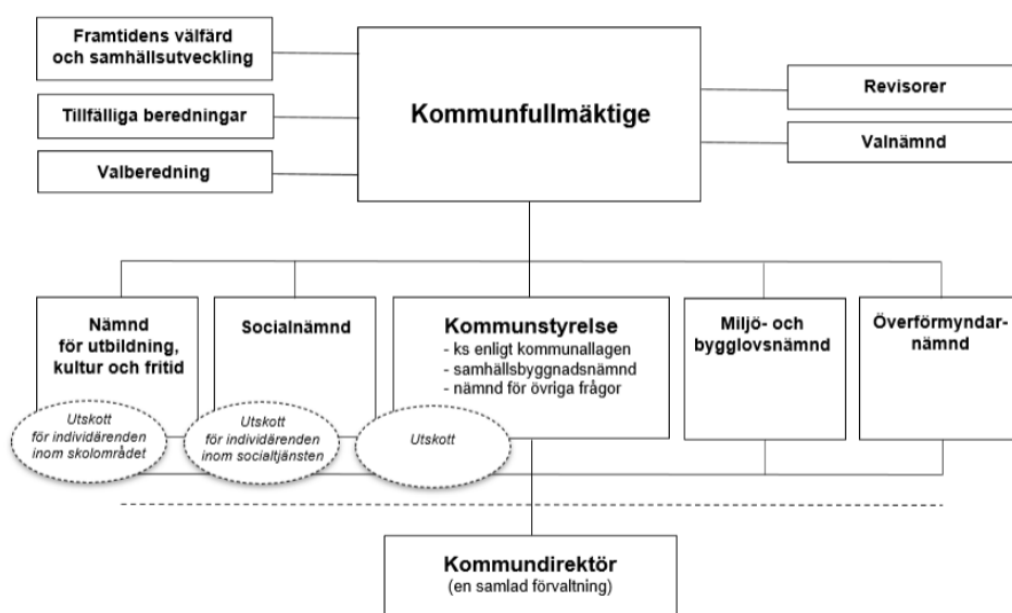
Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning samt ansvarar för att fullmäktiges uppdrag verkställs och följs upp.

Kommunstyrelsen är också nämnd för samhällsbyggnadsfrågor och för frågor som inte ligger under någon annan nämnds ansvarsområde så som näringsliv, fastighet/lokaler, hållbarhetsfrågor, krisledning och arbetsgivarfrågor. Styrelsen ansvarar för att fullmäktiges uppdrag verkställs och följs upp samt för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställd vision, mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Styrelsen ska fullgöra sina uppgifter med fokus på kvalitet för den verksamheten riktar sig till och på effektiva arbetsformer för att utföra uppdragen.

Organisation och styrmodell

Politisk organisation

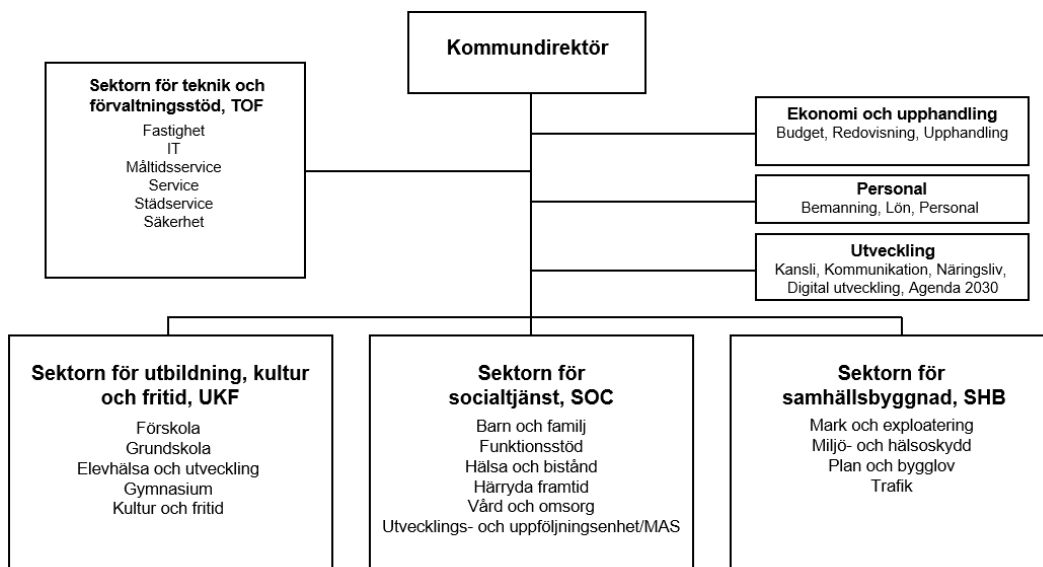
Kommunstyrelsen ansvarar för samhällsbyggnadsfrågor och andra kommunövergripande frågor. Nämnden för utbildning, kultur och fritid ansvarar för verksamheterna inom utbildning, kultur och fritid. Socialnämnden ansvarar för socialtjänst samt stöd och hjälp till individer och grupper. Miljö- och bygglovsnämnden fullgör kommunens uppgifter avseende myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet och byggnadsområdet.

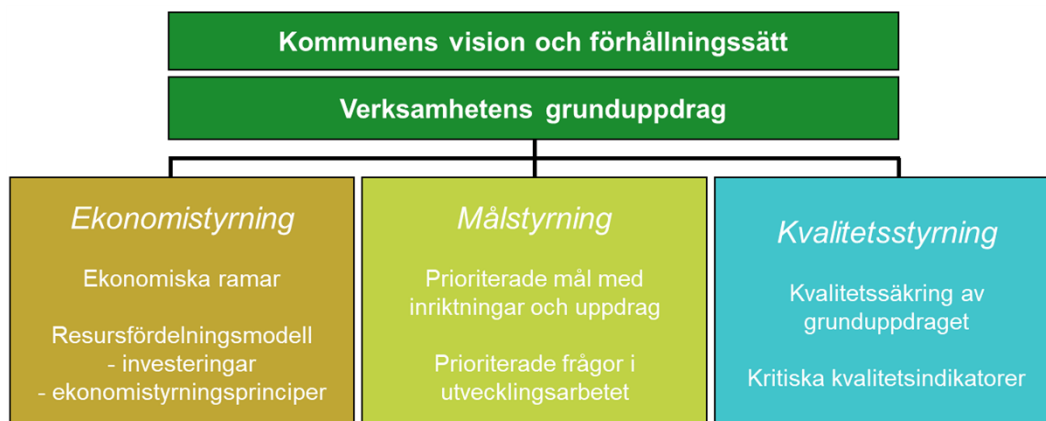

Förvaltningens organisation

Härryda kommun har en förvaltning bestående tre sektorer med fokus på kommunens kärnverksamhet; sektorn för utbildning, kultur och fritid, sektorn för socialtjänst samt sektorn för samhällsbyggnad. Dessutom finns en sektor för stöd till kärnverksamheten; sektorn för teknik och förvaltningsstöd samt tre centrala stödfunktioner ekonomi- och upphandlingsfunktionen, personalfunktionen samt utvecklingsfunktionen. Kommundirektören är förvaltningschef och kommunens högsta tjänsteman. Varje sektor leds av en sektorchef.

Styrmodell

Kommunens styrmodell innebär att styrning sker via vision, förhållningssätt och tydliga grunduppdrag samt via politiska inriktningar och mål samt ekonomiska ramar. Visionen utgör en gemensam ledstjärna och pekar ut riktningen för kommunen. Visionen fastställdes 2019 och lyder:

***Härryda – här vågar vi!** I Härryda kommun bygger vi framtiden. Här har människor och företag möjlighet att växa och blomstra. Här lyfter idéer och landar lösningar som håller för kommande generationer. Våra ledord: mod, nytänkande, handlingskraft.*

Genom vårt förhållningssätt - hur vi agerar i vårt uppdrag - påverkar vi alla upplevelsen av Härryda kommun.

Vårt förhållningssätt: *Varje dag gör vi mötet med Härryda kommun enkelt. Vi är engagerade, ser möjligheter och skapar lösningar. Vi är kompetenta, professionella och öppna för olika perspektiv. Vi prövar nya idéer och vill alltid bli bättre. Tillsammans åstadkommer vi mer!*

En annan bärande del i styrmodellen är att tydliggöra verksamheternas grunduppdrag och att säkerställa kvaliteten i grunduppdraget. Verksamhetens grunduppdrag avser uppdrag enligt lagstiftning och andra både statliga och kommunala styrdokument. Grunduppdraget är relativt beständigt över tid. Politiska inriktningar och mål uttrycks dels i en strategisk plan för mandatperioden som antas av kommunfullmäktige, dels årligen i budgeten. Utifrån detta utarbetas nämndspecifika verksamhetsplaner där även kvalitetsindikatorer ingår för att beskriva kvaliteten i grunduppdrag, inriktningar och mål.

Planering och uppföljningsprocess

Den strategiska planen

Den långsiktiga inriktningen för kommunen uttrycks i den strategiska plan som antas av kommunfullmäktige. Det är politikerna, inom parti, block eller annan gruppering som tar fram planen och den beskriver det som politiken vill åstadkomma under mandatperioden.

Budget

Den strategiska planen kompletteras med ett årligt beslut om budget, mål och inriktningar på en kommunövergripande nivå. Här pekas det som är särskilt viktigt kommande år ut. Beslut om detta fattas av kommunfullmäktige i juni varje år där även ekonomiska ramar för nämnderna fastställs.

Verksamhetsplan

Utifrån kommunfullmäktiges strategiska plan och årliga budgetbeslut utarbetar kommunens nämnder en budget med mål och inriktningar för sitt verksamhetsområde. Där presenteras de särskilt prioriterade målen för året och budgetramar per sektor läggs fast. Budgetbeslutet fattas av nämnderna i september, därefter får förvaltningen i uppdrag att utarbeta förslag till verksamhetsplan som beskriver så väl verksamhetens grunduppdrag som hur verksamheten ska arbeta med de särskilt prioriterade målen och inriktningarna. Verksamhetsplanerna fastställs av kommunens nämnder i november och delges därefter till kommunfullmäktige.

Verksamhetsberättelse, bokslut och ekonomiska rapporter

Uppföljning av verksamhetsplanerna görs genom

- verksamhetsberättelse per 31 december, där det sker en fördjupad uppföljning av ekonomi, grunduppdrag, inriktningar och de prioriterade målen,
- delårsbokslut per 31 augusti, där det sker en uppföljning av ekonomi, grunduppdrag och prioriterade mål.
- fyra ekonomiska rapporter med prognoser.

Detta innebär att kommunstyrelsen och kommunens nämnder får en samlad uppföljning av verksamheterna två gånger per år. Dessutom rapporteras vissa resultat och uppföljningar separat. Kvalitetssäkring av grunduppdragen sker där till kontinuerligt med hjälp av kvalitetsindikatorer och andra nyckeltal som redovisas till respektive nämnd.

Mål

Mål för god ekonomisk hushållning

Målen för god ekonomisk hushållning i Härryda kommun ska medverka till att varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal verksamhet och efterlämnar miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet.

Finansiella mål

Kommunallagen anger att mål och riktlinjer för verksamheten ska beaktas och att finansiella mål ska anges. De finansiella målen utgör ett verktyg för att kunna bedöma den finansiella situationen och utvecklingen, och därmed fastslå om kommunen har en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Kommunfullmäktiges finansiella mål syftar bland annat till att klara av framtida pensionsutbetalningar utan att urholka kommunens likviditet. Målen mäts och analyseras i rullande fyraårsperioder.

Politiskt prioriterade områden		Utfall 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Soliditeten ökar med en procentenhet per år	Förändring av soliditet	12	1	4	0	0
	Soliditet, rullande fyra	3,8	2,3	4,5	4,25	1,25
Resultatet är 2,5 procent av skatter och bidrag	Resultatets andel av skatter och bidrag	12,2	2,7	0,3	0,5	2,3
	Resultatandel, rullande fyra	7,6	5,3	6,7	3,9	1,5

Soliditeten ökar med en procentenhet per år

Förvaltningens plan för genomförande

I bokslut 2021 uppgick kommunens soliditet 44 procent, vilket innebar en ökning jämfört med 2020 med 12 procentenheter. Den stora förbättringen berodde dels på ett gott resultat men också på att VA-verksamheten bolagiserades. Under planperioden beräknas soliditeten öka ytterligare för att under 2025 beräknas till 49 procent. En förklaring till soliditetsförbättringen är att investeringsvolymen är lägre än tidigare år men även mycket goda resultatnivåer under åren 2019-2021. Dessutom kommer lånen amorteras av helt under 2022 och för 2022 ser prognosen ut att bli avsevärt bättre än budgeterat. Sett ur ett rullande fyraårsperspektiv uppnås målet om en procents ökning med marginal.

Resultatet är 2,5 procent av skatter och bidrag

Förvaltningens plan för genomförande

Det finansiella målet har förändrats från och med 2022. Från att tom 2021 mätt resultatets andel av verksamhetens nettokostnad mäts målet från och med 2022 som resultatets andel av skatter och bidrag.

Målet om att resultatet ska vara minst 2,5 procent av skatter och bidrag nås endast under 2025. Sett ur ett rullande fyraårsperspektiv kommer målet däremot att nås både under 2023 och 2024 och det beror på höga resultat under tidigare år. För 2025 kommer inte målet nås ur ett rullande fyraårsperspektiv. Om resultatet för 2022 blir bättre än budgeterat, vilket prognoserna för 2022 anger, kan målet nås även under 2025.

Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har fastställt fyra verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Målen avser bostadsbyggande, förskoleverksamheten, grundskola och gymnasiet samt bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning. Nedan redovisas de fastställda verksamhetsmålen med utfallet per indikator.

	Indikator/mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
Bostadsbyggandet utformas så att en befolkningsökning på 1,5 % kan mötas med alla bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer	Befolkningstillväxt, (%)	1,1	0,5	0,7	2
	Antal färdigställda lägenheter	197	103	201	389
	Andel av större exploateringsområden med alla tre upplåtelseformerna, %.	60	80	80	80
	Antal varianter på lägenhetsstorlekar i nyproducerade områden med flerbostadshus (1–5 rum och kök).	5	5	5	4

Bostadsbyggandet utformas så att en befolkningsökning på 1,5 % kan mötas med alla bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer

Förvaltningens plan för genomförande

Bostadsförsörjningsprogrammet upprättas med en genomförandetid på fem år och med en årlig revidering av programmet. Programmet är det planeringsverktyg som utgör grunden för befolkningstillväxten och ett planeringsunderlag för övriga sektorer. Genom exploateringsavtal med olika aktörer kan kommunen skapa ett varierat utbud av bostäder och utnyttja konkurrensen bland bostadsproducenterna. Förutsättningarna för att nå målet under den närmaste treårsperioden är goda med 500-600 färdiga bostäder årligen under kommande treårsperiod.

Kommungemensamma prioriterade områden

I detta avsnitt beskrivs kommungemensamma långsiktiga utvecklingsområden; digital utveckling, näringsliv, hållbar utveckling, trygghet och kompetensförsörjning. Arbetet bedrivs samlat i förvaltningen och alla verksamheter bär ansvar för åtgärder och aktiviteter.

Digital utveckling

Arbetet med digital utveckling fokuserar på invånarnytta och en relevant digital service i vardagen för kommunens invånare och företag. Policyn för digital utveckling som beskriver kommunens förhållningssätt i arbetet med digitalisering ska fortsätta implementeras, för att säkerställa utgångspunkterna "invånaren först, digitalt först, samverkan först".

Digital välfärdsteknik och digitala lärmiljöer ska fortsätta utvecklas och förstärkas. En grundläggande förutsättning för digital utveckling är att det finns teknisk infrastruktur på plats, så som fiber, wifi etc. Förvaltningen arbetar för att säkerställa det så att digitalisering kan ske på ett ändamålsenligt sätt i alla verksamheter.

Den digitala servicen ska fortsätta utvecklas. Ett transparent ärendeflöde, där kommuninvånaren själv enkelt kan följa status i sitt ärende genom "Mina sidor" ger bra förutsättningar för ökad tillgänglighet och delaktighet. Det skapar också effektivare arbetsprocesser och överblickbarhet internt i förvaltningen. Den nya webbplatsen för kommunen, samt appen "Mitt Härryda" är självklara ingångar till den digitala servicen där kommunen finns tillgänglig när kommuninvånaren behöver det.

Digital utveckling är en förändringsprocess som påverkar hela förvaltningen. Det är viktigt att chefer och medarbetare får förutsättningar och stöd att genomföra den digitala transformationen. Utbildningsinsatser av olika slag kommer att genomföras för att sammantaget öka den digitala förmågan i organisationen.

Näringsliv

Arbetet för att utvecklas mot att bli Sveriges bästa näringslivskommun sker långsiktigt och uthålligt. Näringslivsfrågorna är hela kommunens angelägenhet och bedrivs på strategisk nivå och med tydlighet i mål, åtgärder och uppföljning. Härryda kommun ska vara attraktivt för nya företag samt stimulera entreprenörskap och tillväxt i befintligt näringsliv.

Det systematiska och strukturella arbetet med näringslivsfrågorna i förvaltningen ska fortsätta och vidareutvecklas. En viktig del för att skapa det bästa företagsklimatet är dock att kommunens kärnverksamheter är av hög kvalitet i alla avseenden, kommunen ska vara bra på att vara kommun. Det finns en tydlig koppling mellan arbetet med kvaliteten i verksamheter så som förskola, skola, äldreomsorg, fritid och kultur med mera och arbetet med näringslivsfrågor. Det är viktigt att alla medarbetare ser den kopplingen och hur var och en spelar roll för arbetet med företagsklimatet.

Näringslivspolicyn tydliggör att näringslivsfrågorna är angelägna för hela organisationen och ger vägledning om hur kommunen ska förhålla sig i relation

till företag. Policyn har stort signalvärde både internt och externt, den tydliggör bland annat att företag ska prioriteras och att företagen är kommunens kunder. Arbetet med att implementera policyn fortsätter.

Det näringslivsstrategiska programmet gäller för perioden 2019-2035 och bygger på Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program som innehåller målbild och strategier som hela regionen står bakom. En förvaltningsgemensam handlingsplan upprättas årligen med åtgärder inom de sex strategierna i det näringslivsstrategiska programmet.

Kommunens myndighetsutövning gentemot företag ska utvecklas och förbättras för att öka företagets nöjdhet. Det innebär fortsatt satsning på digital service och möjligheten att kunna följa sitt ärende digitalt, tydlig information och kommunikation om till exempel förväntade handläggningstider. Att vidareutveckla och effektivisera interna processer är en viktig del i arbetet.

Näringslivsperspektivet behöver komma med i tidiga skeden i planärenden och annan verksamhetsplanering i kommunen. Arbetsätt och metoder för att säkerställa att så sker ska utformas och införas.

Kommunen ska ha hög närvaro och tillgänglighet i relation till företag. En nära dialog ska föras där företagets behov och synpunkter lyssnas in, bland annat genom fortsatta företagsbesök, företagsfrukostar mm. Företagsbesöken ska vidareutvecklas ytterligare för att involvera fler inom politik och förvaltning och för att ge bättre förutsättningar för att dra lärdomar och slutsatser. Även dialog och samverkan med företagare och andra samverkansorgan är viktigt, liksom kommunikation genom tidning, nyhetsbrev och hemsida. Företagslotsen har en nyckelroll i att göra det enklare för företagen att ha med kommunen att göra.

Inom grundskolan kommer ett par skolor att utveckla arbetet med näringslivsfrågor ytterligare och gå mot att ha en näringslivsprofil/inriktning.

Hållbar utveckling - Agenda 2030

Arbetet med hållbar utveckling utgår från de globala målen i Agenda 2030. För att skapa långsiktighet i styrningen av arbetet utarbetas ett hållbarhetsstrategiskt program som ska beslutas i kommunfullmäktige. Programmet ska fungera som utgångspunkt inom kommunkoncernen och i samverkan med näringsliv och civilsamhälle. Fem fokusområden med tillhörande åtgärder föreslås i programmet, liksom sex strategiska verktyg som är viktiga för genomförandet. Strukturer och arbetsätt för uppföljning och analys kring nuläge, utveckling och resultat av genomförda åtgärder ska utvecklas.

Samverkan med de kommunala bolagen är en viktig del för arbetet med hållbar utveckling. Former för samverkan, såväl i strategiska frågor, ledning och styrning som i mer konkreta genomföranden ska fortsätta utvecklas.

Härryda kommun ska bli fossiloberoende till 2030 och en handlingsplan finns för att ta helhetsgrepp om de utsläpp som orsakas av kommunens verksamheter. Planen innehåller bland annat åtgärder för att minska behovet av resor och transporter, optimera lokalanvändningen och förbättra styrningen av inköp.

Arbetet med cirkulära möbelflöden, som är en del av arbetet med fossiloberoende kommun, fortsätter i projektform ett år till. Fokus ligger på att skapa robusta strukturer för möbelflödet som håller efter avslutad projekttid och att öka styrningen i linje med ambitionen att minska mängden nyinköp och undvika att möbler slängs i onödan.

Arbetet med att utveckla enheternas miljöarbete med fokus på omställning och fossiloberoende fortsätter. En checklista med konkreta aktiviteter ger hela förvaltningen en grundstruktur i miljöarbetet för att kunna skapa praktiska insatser, handlingskraft för att möta miljöutmaningarna och påskynda omställningsarbetet.

Förvaltningen driver ett projekt kring industriell symbios tillsammans med företag i Bårhults företagspark. Industriell symbios handlar om att identifiera hur t ex avfall från ett företag kan användas som resurser i ett annat företag med syfte att minska utsläpp, avfall och kostnader men också skapa nya affärsmöjligheter. Arbetet ska utvecklas ytterligare på samma eller andra platser samt användas som underlag för planering av nya företagsparker.

Som en del i arbetet med ungas delaktighet genomförs under året enkäten Lokal uppföljning av ungdomspolitik (LUPP). Enkäten riktar sig till ungdomar i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet. Svaren ger en bred bild av ungas livssituation och utgör ett viktigt underlag i utvecklingen av förvaltningens verksamheter samt för fortsatt dialog mellan ungdomar och politiska företrädare.

En modell för ortsbaserat utvecklingsarbete är under utformning, där Rävlanda är den första orten där modellen prövas. Syftet är att utifrån en gemensam lägesbild göra insatser för att öka delaktigheten och den upplevda tryggheten i Rävlanda. Arbetet ska också utmynna i en modell som kan användas i flera orter i kommunen.

Kompetensförsörjning

Varje år tar respektive sektor fram en strategisk kompetensförsörjningsplan. Syftet med planen är att identifiera de förändringar i omvärlden eller internt i kommunen som arbetsgivare måste ta hänsyn till för att säkerställa att man har rätt kompetens på rätt plats i rätt tid. I planen ska verksamheterna försöka bedöma förändringar som på fyra års sikt kan leda till nya förväntningar på kompetens. Det framgår av planen vilka kompetenser som sektorn ser på sikt ett ökande eller minskande behov av. Det framgår även om vissa grupper eller kompetenser är svåra att rekrytera.

För att kunna konkurrera om kompetent arbetskraft och därmed säkra den framtida personalförsörjningen är det av största vikt att vara en attraktiv arbetsgivare. Det är viktigt att utveckla och stärka Härryda kommuns arbetsgivarvarumärke. Det personalpolitiska programmet är en grundpelare i det arbetet och en viktig del i att bygga en gemensam stadig grund för alla medarbetare i kommunen.

Inom bemanningsområdet sker ett arbete inom de sektorer som i högre grad använder kottidsbemanning än andra delar av förvaltningen.

För vård och omsorg samt funktionsstöds räkning kommer arbetet fortsatt vara

inriktat på att minska andelen timanställda. Under 2023 kommer verksamheterna tillsammans med Bemanningseenheten att implementera "en väg in", vilket innebär att Bemanningseenheten framöver kommer att rekrytera även bemanning vid längre behov samt tillsvidareanställningar.

Vad gäller bemanningsområdet inom ramen för skola och förskola samt teknik och förvaltningsstöd ligger fokus på fortsatt utveckling och eventuellt utredning om schema- och samplanering. Det ska även utredas hur förutsättningarna är för måltidsservice att ingå som kund i Bemanningseenhetens verksamhet.

Viktiga delar framöver är även att förbättra rekryteringsprocessen och introduktionen av nya vikarier. Inom vissa områden, till exempel lågaffektivt bemötande, pedagogik, städrutiner med mera ska det göras ett gemensamt arbete för att utveckla och få till en ännu bättre introduktion som förbereder nya vikarier inför det viktiga arbetet ute i verksamheterna. En viktig del i rekryteringsprocessen är marknadsföring och att utveckla marknadsföringsstrategin ytterligare.

Målet är att detta övergripande arbete inom bemanningsområdet ska leda till en minskad omsättning av vikarier, en ökad kontinuitet i verksamheterna och en ökad kundnöjdhet vilket i sin tur ska bidra till kommunens övergripande mål så som Sveriges bästa skola. Målet är även att få fler medarbetare till att öka sin sysselsättningsgrad.

Trygghet

Arbetet med kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens mål om ökad trygghet är en förvaltningsövergripande fråga som involverar hela förvaltningen. Samverkan är en nyckelfaktor i arbetet för ökad trygghet, såväl internt i förvaltningen som externt med andra myndigheter, företag, föreningar och civilsamhället i övrigt.

Alla invånare ska känna sig trygga oavsett var i kommunen som de rör sig. För att öka tryggheten krävs insatser på både kort och lång sikt. Kommunstyrelsens åtgärdsplan för ökad trygghet utgör ett viktigt styrdokument för arbetet inom förvaltningen. Satsningen på ordningsvakter i Mölnlycke och Landvetters centrum kommer att fortsätta under 2023. Målet är att denna insats ska bidra till att man känner sig tryggare när man rör sig i kommunens centrum. Utbyggnad av kameraanläggningar på framförallt kommunens skolor kommer att fortgå under 2023. Målet är att denna insats ska minska skadegörelsen på skolorna samt underlätta polisens utredningsarbete vid skadegörelse. Mindre skadegörelse på skolorna ökar tryggheten för elever och personal men även för de som bor i anslutning till kommunens skolor. Utöver kameror används även väktare som regelbundet rondderar kommunens fastigheter.

En ny modell för trygghetsvandring kommer att prövas för att identifiera och åtgärda otrygga platser. För att involvera invånarna har även ett ortsbaserat folkhälsoarbete påbörjats med start i Rävlanda. Syftet med detta arbete är att öka tryggheten på respektive ort.

Kunskap om vad som skapar upplevelsen av trygghet respektive otrygghet är av stor vikt för att vidta ändamålsenliga åtgärder. Uppföljningen behöver

systematiseras och samlas för att följa utvecklingen och analysera samband och behov av åtgärder. Förvaltningen fortsätter använda undersökningar så som LUPP, den nationella folkhälsoenkäten "Hälsa på lika villkor", SCB:s medborgarundersökning samt statistik av olika slag, för att fördjupa kunskap och analys.

Kommunstyrelsens mål och inriktningar för 2023

- *De finansiella målen ska uppnås utan högre skatteuttag*
- *Härryda skall bli nummer ett i undersökningen Sveriges miljöbästa kommun*
- *Vi skall våga pröva nytänkande lösningar för ett hållbart Härryda.*
- *Bevara och utveckla fler områden för naturnära rekreation*
- *Våra medborgares upplevda otrygghet ska minska*
- *Tryggheten i kommunen ska öka*

Förvaltningens plan för genomförande

- *De finansiella målen ska uppnås utan högre skatteuttag*

Skattesatsen kommer vara oförändrad under perioden men de finansiella målen nås endast delvis sett ur ett rullande fyraårsperspektiv. Det är året 2025 som är svagt till följd av svaga resultat under 2023 och 2024.

- *Härryda skall bli nummer ett i undersökningen Sveriges miljöbästa kommun*
- *Vi skall våga pröva nytänkande lösningar för ett hållbart Härryda.*
- *Bevara och utveckla fler områden för naturnära rekreation*

Härryda kommun har idag ett aktivt miljöarbete, till exempel arbetet med fossiloberoende kommun till 2030, satsningen på minskat matsvinn och klimatsmart mat samt arbetet för att fasa ut kemikalier ur verksamheterna. Därtill är verksamheterna inom sektorn teknik- och förvaltningsstöd miljödiplomerade vilket lägger en stark grund. För att nå målet om att bli landets miljöbästa kommun enligt rankingen som utförs av Aktuell Hållbarhet krävs så väl bredd i arbetet som satsningar på att kommunicera om det arbete som sker. Det redan pågående arbetet inom miljöområdet behöver intensifieras och fokuseras ytterligare. Arbetet för att ta ytterligare steg ska bedrivas strategiskt och långsiktigt samtidigt som det är konkret och inriktat på resultat här och nu. Under våren upprättas en gemensam plan för hur miljöarbetet kan förstärkas inom samtliga sektorer för att kunna uppnå målet om att bli landets miljöbästa kommun.

Förvaltningen har utarbetat förslag till hållbarhetsstrategiskt program som tar sikte på 2035. Programmet beskriver bland annat innovation och samverkan som två bärande verktyg för att lyckas med de högt ställda mål som programmet inrymmer. I genomförandet av programmet kommer nytänkande och bred delaktighet vara centralt. Målet om att våga pröva nytänkande lösningar för ett hållbart Härryda skapar ytterligare kraft i arbetet med att genomföra programmet med riktning mot den omställning som programmet pekat ut.

I förslag till ny översiktsplan lyfts vikten av att områden med värden för friluftsliv, naturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster, som utgörs bland annat av friluftsområden, naturreservat, skogsmark, värdefull natur samt vattendrag, utvecklas och bevaras. Naturen är viktig för rekreation, folkhälsa, ekosystem och biologisk mångfald och det är viktigt att den är tillgänglig för alla. Vid detaljplaneläggning ska förvaltningen ta hänsyn till platsens förutsättningar och se till att områden bevaras för naturnära rekreation. Natur- och kulturmiljöer har en stor attraktionskraft och är av påtagligt värde för stadsutvecklingen. Drift och skötsel av kommunala naturreservat ska säkerställa allmänhetens tillgång till friluftsliv och naturupplevelser. Vid framtagande av ny skogsbruksplan ska förvaltningen undersöka möjligheterna att inom vissa områden säkra allmänhetens tillgång till skogsupplevelser.

Förvaltningen ska säkerställa att föreningsdrivna initiativ i naturområden får förutsättning att utvecklas. Genom gemensamt engagemang tillskapa tillgänglighet för fler. I anslutning till projekt och utveckling alltid ha i beaktande att investeringar får ett samhällligt värde som är till stort värde för många på kort och lång sikt.

- *Våra medborgares upplevda otrygghet ska minska*
- *Tryggheten i kommunen ska öka*

Grunden i det trygghetsskapande arbete utgörs av ronderande områdesbevakning i samtliga kommundelar. Bevakningen anpassas löpande efter rådande lägesbild. Samverkan med polis sker löpande, för att skapa förutsättningar för effektiva insatser och god närvaro. SSPF utgör en viktig samarbetsyta i arbetet för att uppnå förvaltningsövergripande samordning av insatser och åtgärder riktade mot barn och ungdomar.

Utformning av buskage, belysning, byggnation med mera är viktiga faktorer för att öka den upplevda tryggheten i anslutning till kommunens fastigheter och allmänna ytor.

Ekonomi

Finansiell utveckling

Resultatbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnader exklusive avskrivningar	2 016,0	2 232,9	2 425,3	2 534,1	2 613,5
Avskrivningar	124,2	138,1	139,1	145,2	150,9
Verksamhetens nettokostnader	2 140,2	2 371,0	2 564,4	2 679,3	2 764,4
Skatteintäkter	2 150,8	2 193,8	2 341,1	2 453,5	2 580,5
Generella statsbidrag och utjämning	255,8	258,7	266,7	266,1	273,2
Finansiella intäkter	16,8	13,4	11,4	11,4	11,4
Finansiella kostnader	-8,1	-12,0	-1,0	-1,5	-2,0
Finansiella kostnader för pensioner	-13,7	-16,9	-45,5	-36,1	-31,8
Resultat	261,4	66,0	8,3	14,1	66,9
<i>Resultat enligt blandmodell</i>	<i>255,5</i>	<i>45,6</i>	<i>2,5</i>	<i>1,4</i>	<i>50,5</i>

Balansbudget

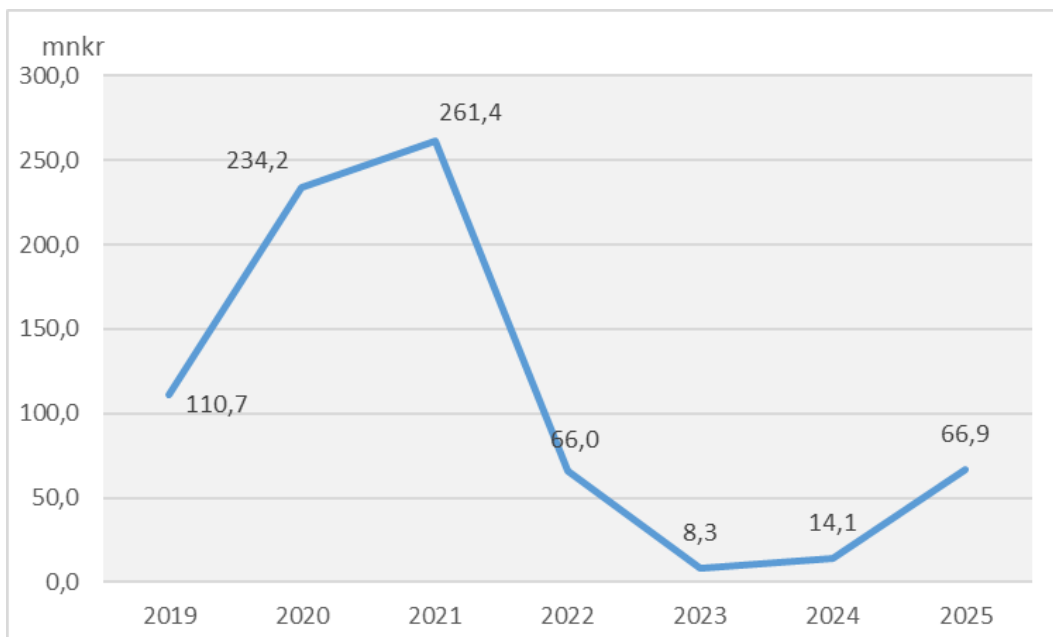
Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella tillgångar	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
Materiella tillgångar	2 273,6	2 417	2 486,4	2 567,7	2 723,8
Finansiella tillgångar	206,1	202,6	206,1	206,1	206,1
Summa anläggningstillgångar	2 480,2	2 620,0	2 693,0	2 774,3	2 930,4
Tomtmark för försäljning, förråd och lager	187,5	296,0	361,6	336,6	260,2
Fordringar	294,3	186,4	50,0	50,0	50,0
Likvida medel	395,7	367,9	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	877,5	850,3	461,6	436,6	360,2
SUMMA TILLGÅNGAR	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	1 470,5	1 296,9	1 544,8	1 558,9	1 625,8
<i>varav årets resultat</i>	<i>261,4</i>	<i>66,0</i>	<i>8,3</i>	<i>14,1</i>	<i>66,9</i>
Skulder					
Avsättningar för pensioner	809,9	800,3	833,4	853,6	858,1
<i>varav avsättning pensionsskuld intjänat före 1998</i>	<i>559,4</i>	<i>529,1</i>	<i>528,5</i>	<i>515,9</i>	<i>499,5</i>
Övriga avsättningar	8,3	9,0	8,3	8,3	8,3
Långfristiga skulder	495,8	768,9	175,7	205,8	235,7
<i>varav lån i banker och kreditinstitut</i>	<i>450,0</i>	<i>736,6</i>	<i>130</i>	<i>160</i>	<i>190</i>
Kortfristiga skulder	573,2	595,2	592,4	584,3	562,7
SUMMA SKULDER	1 887,2	2 173,4	1 609,8	1 652,0	1 664,8
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
SOLIDITET	44 %	37 %	49 %	49 %	49 %

Resultat

Resultaten för perioden ligger mellan 8-67 mnkr per år. Det betyder ett genomsnittligt resultat per år om 30 mnkr. Enligt den kommunala redovisningslagen ska kommuner redovisa pensionsskulden enligt blandfundsmodellen. Härryda kommun tillämpar fullfundsmodell och ska därför vid bokslut justera resultatet enligt blandfond vilket påverkar resultatet negativt med mellan 6-16 mkr per år. Balanskravsresultatet, budgeterat resultat justerat till blandfundsmodell, uppgår till mellan 1-50 mnkr. Periodens budget grundar sig på SKR:s prognos om skatter och bidrag och Kpa:s pensionsprognos från april 2022.

För att nå det finansiella målet "resultatets andel av skatter och bidrag är lägst 2,5%" behövs ett årligt positivt resultat om mellan ca 65-71 mnkr. Målet ska

mätas sett över en rullande fyraårsperiod och med nuvarande budgeterade resultatnivåer nås målet under 2023 och 2024 tack vare goda resultat tidigare år. Däremot kommer inte 2025 nå upp till målet sett ur ett rullande fyraårsperspektiv. Soliditetsmålet att nås med god marginal alla åren sett ut ett rullande fyra perspektiv. Soliditeten har ökat dels på grund av goda resultat de senaste åren men också på grund av att VA-verksamheten har bolagiserats och att investeringsvolymen sjunker kommande period. Även lånen kommer under 2022 att amorteras ner och det bidrar också till en stärkt soliditet. Bilden nedan visar budgeterade resultatnivåer för 2022-2025 och utfall för 2019-2021.

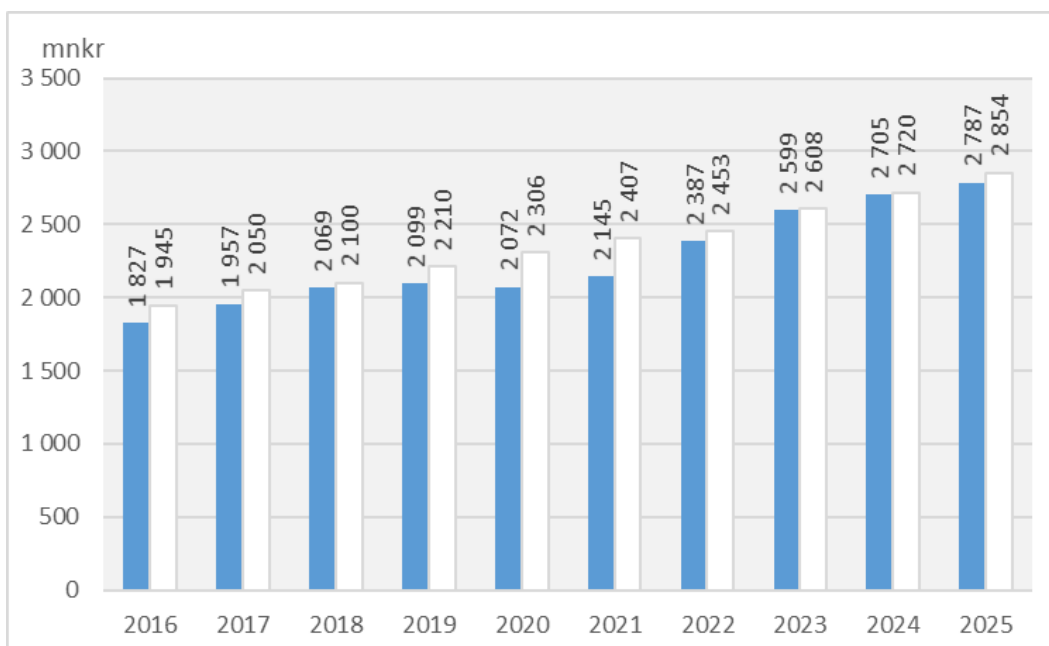
Skatteintäkter och förändring av nettokostnader

Skatteprognosen bygger på prognoser och uppgifter från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) men hänsyn är också tagen till kommunens egen befolkningsprognos. Om inte befolkningsutvecklingen i Härryda kommun blir den planerade kommer intäkterna att förändras och justeringar i budgeten att bli nödvändiga.

I Skatteprognosen från SKR per april 2022 (cirkulär 22:15) ökar intäkter och utjämningsbidrag 2023 med 6,3 procent jämfört med budgeterade värden för 2022. Det motsvarar ca 155 mkr vilket är en mycket hög ökning. Att ökningen är så pass hög beror på att budget för 2022 bygger på den prognos som SKR gjorde i april 2021, när effekterna av pandemin fortfarande var svåra att överblicka. Den prognosen visade sig i efterhand vara betydligt mer pessimistisk än vad nuvarande prognos för 2022 säger. Från och med 2023 är ökningstakten inte lika hög.

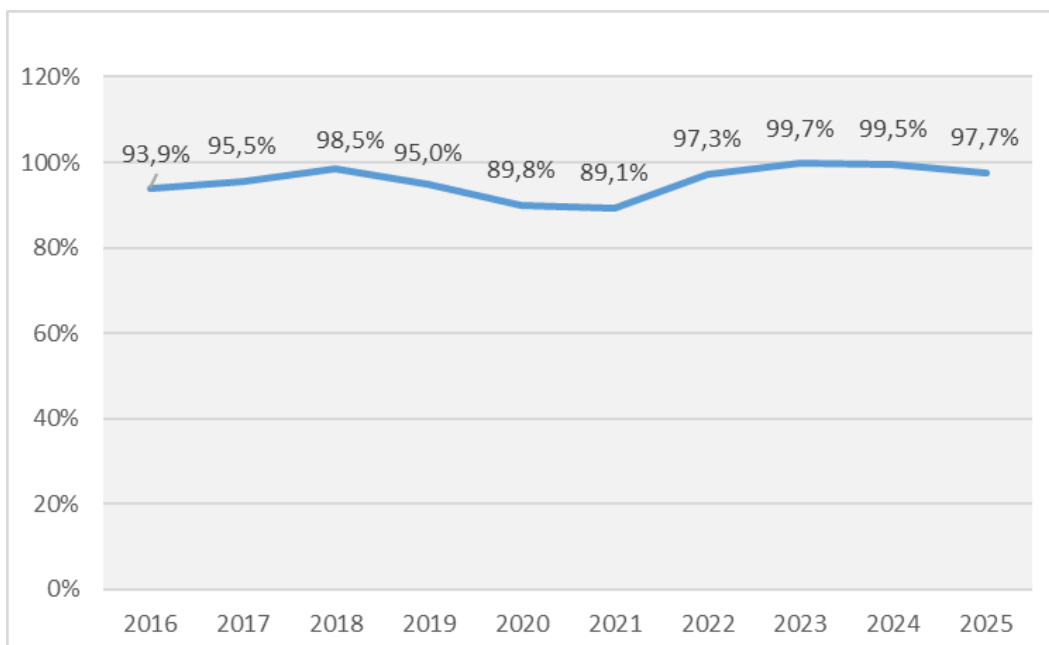
Ökningen av skatteintäkter är avsedd att finansiera lönehöjningar i befintlig verksamhet, inflation för övriga kostnader samt volym- och eventuella ambitionshöjningar.

Skatter och bidrag samt nettokostnader

Diagrammet redovisar verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto samt utvecklingen av skatteintäkter inklusive utjämnings. Vänster stapel visar nettokostnader och höger stapel visar skatteintäkter och utjämnings. Skillnaden mellan staplarna motsvarar budgeterat resultat.

Nettokostnadsandel

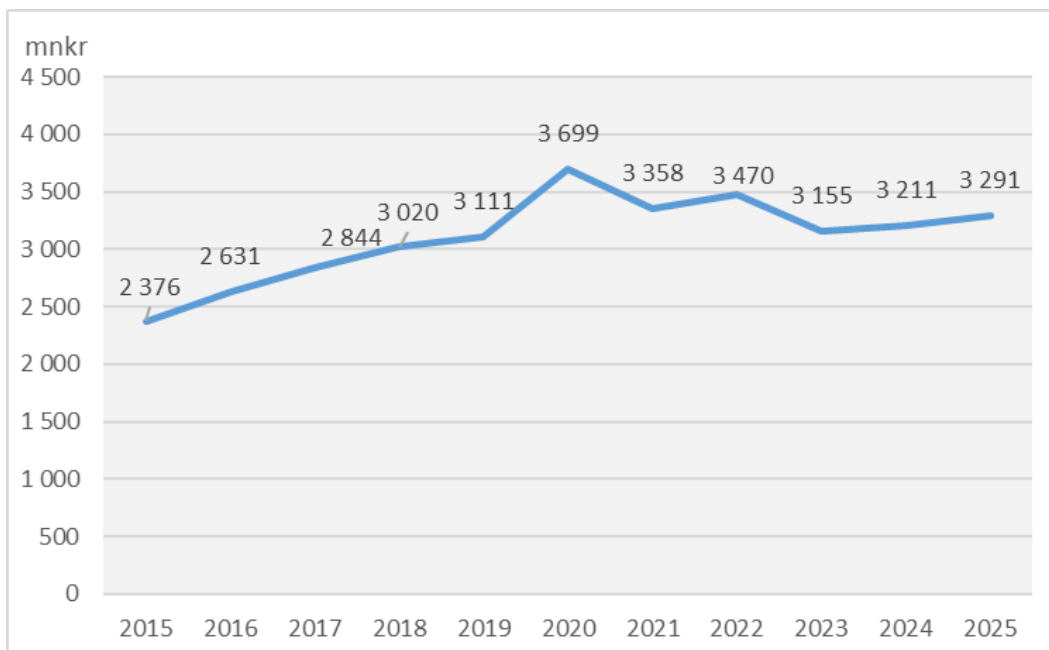

Diagrammet redovisar nettokostnadernas andel av skatteintäkterna.

Tillgångar och investeringar

De totala tillgångarna har ökat de senaste åren men förväntas avta eftersom VA-verksamheten bolagiseras från och med 2021. Investeringsvolymen sjunker

avsevärt när byggnation av nya vattenverket i Hindås inte längre sker i kommunal regi. Även nybyggnation av skollokaler minskar när barn i för- och grundskoleålder inte ökar på samma sätt som tidigare år. Däremot har befintliga skollokaler behov av upprustning och renovering under kommande planperiod.

Bilden beskriver utvecklingen av de sammanlagda tillgångarna i kommunen.

Det bedömda investeringsbehovet för perioden 2023-2027 är 1 269 mnr, varav 163 mnr avser 2022. Maximal investeringsvolym är fastställd till 300 mnr. Med stor sannolikhet kommer dock ett flertal objekt som budgeterats för år 2023 att utföras 2024 eller senare.

De budgeterade investeringarna beräknas kunna finansieras via resultat och avskrivningar och lånesumman beräknas inte öka.

Långfristiga skulder

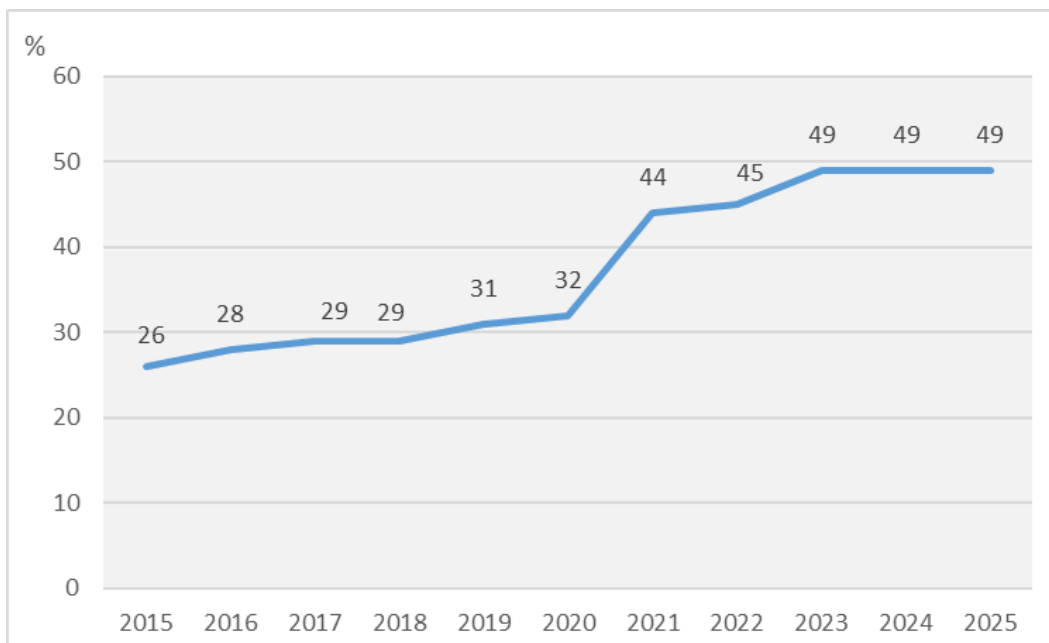
Skulden i bokslut 2021 uppgick till knappt 500 mnr varav 450 mnr var banklån och resterande avsåg anläggningsavgifter till VA-kollektivet, gatukostnadsersättning och investeringsbidrag. Då VA-verksamheten bolagiserats från och med 2021 kommer lånesumman att minska. Det tillsammans med förhållandevis låga investeringsvolymerna gör att lånen förväntas minska under planperioden och beräknas uppgå till mellan 100 och 200 mnr.

Soliditetsutveckling

Soliditeten beskriver kommunens betalningsförmåga på lång sikt och visar på hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats via resultaten och samlats under eget kapital. Kommunen redovisar endast soliditet enligt fullfonderingsmodellen. Målsättningen är att soliditeten ska öka med en procentenhet per år i genomsnitt under en rullande fyraårsperiod. I bokslut 2021 var kommunens soliditet 44 procent, vilket var en ökning jämfört med året innan om 12 procentenheter. Den stora ökningen förklaras dels av att VA-verksamheten

bolagiserades men även av ett väldigt gott resultat. För 2022 budgeteras soliditeten 45 procent. Prognosen för 2022 visar på ännu högre soliditetsnivåer då resultatet väntas bli bättre än budgeterat samt att investeringsvolymen inte når upp till budgeterade nivåer. Dessutom kommer större delen av lånen att amorteras.

För år 2025, som är det sista året i planperioden, beräknas soliditeten till 49 procent. Förklaringen till den fortsatta ökningen av soliditeten är lägre investeringsvolymen än tidigare vilket i sin tur gör att lånebehovet minskar.

Känslighetsanalys

Tabellen visar vilken effekt olika händelser har på Härryda kommuns ekonomi. Små förändringar innebär stora belopp, vilket visar hur viktigt det är med en marginal då budgeten fastställs.

Förändringar i känslighetsanalys, årseffekt för budgetår 2023	mnr
Löneökning med 1 procent inklusive sociala avgifter	19
Räntan höjs/sänks 1 procent, på ett års sikt	0,5
Inflationsförändring för övriga kostnader, 1 procent	11,6
Skatteunderlagsförändring rikets, 1 procent	23,4
Förändrad utdebitering med 10 öre	11,5

Sammanställning av drift- och investering

Driftbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelse	137 564	273 481	317 697	330 299	339 749
Välfnärdsnämnd	1 969 124	2 092 448	0	0	0
Nämnd för utbildning- kultur och fritid	0	0	1 422 757	1 449 074	1 469 613
Socialnämnd	0	0	778 672	798 456	802 251
Politisk organisation	15 567	14 462	14 018	13 712	13 722
Finansförvaltning	-2	-2	-2	-2	-2
	383 672	446 360	541 453	605 671	692 198
Resultat	261 417	65 969	8 309	14 130	66 863

Prognoser för skatteintäkter och pensionskostnader är grundat på uppgifter från SKR och KPA från april 2022. Lönerrevisionen är beräknad till 3 procent för planperioden och budgeteras på finansförvaltningen.

Kommunstyrelsen har en reserv att fritt fördela mellan nämnderna om 8 mnkr. Utöver detta finns även extra resurser till fastighetsunderhåll under 2024-2025 samt en resurs för Råda säteri samt medel avsatta för att täcka en minskad utdelning från Förbo. Reserven ingår i anslaget för kommunledning. Nämnderna för socialtjänst och utbildning, kultur och fritid har också reserver och dessa uppgår till 5,5 samt 6,5 mnkr. I kommunstyrelsens anslag ingår bland annat ett friskvårdsbidrag om tre tkr per anställd. För perioden 2024-2025 avsätts 5-10 mnkr årligen för upprustning av skollokaler vilket ingår som ett led i arbetet "Sveriges bästa skola".

Jämfört med KF:s budgetbeslut har nämndernas ramar justerats med effekter av 2022 års lönerrevision samt för höjning av personalomkostnadspålägget (PO) som är en effekt av ökade pensionskostnader.

Investeringsbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelse	215 779	307 370	149 462	212 477	293 227	254 227	282 387
Välfnärdsnämnd	17 364	19 416	0	0	0	0	0
Nämnd för utbildning- kultur och fritid	0	0	11 300	11 700	11 300	19 300	11 300
Socialnämnd	0	0	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
Summa investeringar	233 143	326 786	163 162	226 577	306 927	275 927	296 087

Det bedömda investeringsbehovet för perioden 2023-2027 är sammanlagt 1 269 mnkr varav 163 mnkr föreslås 2023. Med stor sannolikhet kommer dock ett flertal objekt som budgeterats för år 2022 att utföras under år 2023. Bedömningen är att det fortsättningsvis kommer att utföras investeringar för under 300 mkr per år.

Verksamhetsförändringarna har reviderats i enlighet med lokalresursplaneringen och tidsplaneringen och omfattningen av andra projekt förändras i enlighet med politiska uppdrag eller andra förutsättningar. Investeringsvolymen bedöms att finansieras utan ytterligare extern upplåning.

De enskilt största projekten är nybyggnation av is- och träningshallar med 230 mnkr och anpassnings- och ersättningsinvesteringar för att förnya och modernisera kommunens grundskolelokaler med 300 mnkr. Ett anslag om 225 mnkr har avsatts under planperioden för renovering och underhåll av lokaler kopplat till fastighetsstrategi.

Kommunstyrelsens ekonomi

Resultatbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Taxor och avgifter	28 999	29 931	32 706	32 706	32 706
Hyror och arrenden	214 347	227 027	251 260	255 759	257 674
Bidrag	11 574	5 055	5 055	5 055	5 055
Försäljning av verksamhet och entreprenad	262 215	245 294	217 979	219 059	220 492
Övriga intäkter	141 760	1 486	1 056	1 056	1 056
Summa intäkter	658 895	508 793	508 056	513 635	516 983
Lönekostnader	284 020	297 347	309 382	308 752	309 769
Köp av huvudverksamhet	62 245	61 759	67 027	67 787	67 787
Lokalhyror och markhyror	48 534	48 274	52 699	54 211	53 973
Avskrivningar och internränta	122 349	141 006	142 403	149 317	155 348
Övriga kostnader	279 311	233 888	254 242	263 867	269 855
Summa kostnader	796 459	782 274	825 753	843 934	856 732
Nettokostnader	137 564	273 481	317 697	330 299	339 749

Driftbudget

tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunledning och stödfunktioner	119 556	156 871	170 632	180 567	186 117
Samhällsbyggnad	84 880	87 091	89 812	92 039	95 536
Exploatering och slutredovisn.	-84 458	0	0	0	0
Teknik- och förvaltningsstöd	17 586	29 519	57 253	57 693	58 096
Nettokostnad	137 564	273 481	317 697	330 299	339 749

Kommunstyrelsens verksamhetsansvar omfattar sektorerna Samhällsbyggnad och Teknik och förvaltningsstöd samt kommunledning och stödfunktioner.

Inom sektorn för samhällsbyggnad är en justering av taxor beräknad i nivå med

index. Resurser för arbetet med översiktsplan, samt samordning av klimatanpassningar bedöms behöva tillskjutas. Det är önskvärt att fortsatt kunna avsätta medel för att kommunstyrelsen skall kunna allokera medel för att kunna förstärka plankapaciteten vid politiskt prioriterade projekt. Fortsatt redovisning av tid samt, när så är möjligt, belasta pågående projekt med den egna tiden kommer att ske. En möjlighet finns att finansiera en miljöinspektörstjänst genom avgifter samt projektredovisning. Projekten på egen mark belastas av kostnader för intern tid och utredningar, vilket beräknas öka från ca 10 mnkr 2022 till ca 12 mnkr 2025. I budget/plan ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

I samband med att nämnden för utbildning- kultur och fritid och socialnämndens verksamheter behöver anpassa sin volym efter demografiska förändringar och förändrade behovsbedömningar behöver en anpassning ske inom, framförallt, måltids- och fastighetsverksamheterna. Det är en utmaning som bland annat kan innebära att nya målkonflikter uppstår. Planering för att utifrån en fastighetsstrategi satsa målinriktat på underhåll och upprustning kan täckas inom ramen för förvaltningens bedömning på drift- och investeringssidan.

Hänsyn har bland annat tagits till behovet av att tillgänglighetsanpassa kommunens webbsida, arbetet med fossiloberoende kommun samt digitalisering.

Investeringsbudget

tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Inkomst	664	54 100	0	2 500	0	19 700	0
Utgift	216 443	361 470	149 462	214 977	293 227	273 927	282 387
Nettokostnad	215 779	307 370	149 462	212 477	293 227	254 227	282 387

I planperioden uppgår styrelsens samlade nettoinvesteringsbudget till 1 192 mnkr, varav 149 mnkr föreslås 2023. De enskilt största projekten är nybyggnation av is- och träningshallar med 230 mnkr och anpassnings- och ersättningsinvesteringar för att förnya och modernisera kommunens grundskolelokaler med 300 mnkr. Ett anslag om 225 mnkr har avsatts under planperioden för renovering och underhåll av lokaler kopplat till fastighetsstrategi.

I beloppen ingår även anslag för konstnärlig utsmyckning.

Kommunledning och stödfunktioner

Organisation

Kommunledning består av kommundirektör medan stödfunktionerna omfattar Ekonomi och upphandling, Personal samt Utveckling. Kommundirektören ansvarar för och utövar styrning och ledning av den samlade förvaltningen. Stödfunktionernas uppdrag är att leda, samordna samt stödja inom respektive ansvarsområden. I detta ingår att ansvara för och driva utveckling inom prioriterade områden.

Ekonomi

Resultatbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Taxor och avgifter	119	0	0	0	0
Hyror och arrenden	399	1 186	1 186	1 186	1 186
Bidrag	3 468	1 315	1 315	1 315	1 315
Fsg av verksamhet och entreprenad	8 684	1 296	1 296	1 296	1 296
Övriga intäkter	46	50	50	50	50
Summa intäkter	12 716	3 847	3 847	3 847	3 847
Lönekostnader	68 367	68 858	71 546	71 546	71 546
Köp av huvudverksamhet	28 655	28 724	29 968	30 728	30 728
Lokalhyror och markhyror	3 240	3 595	5 013	5 013	5 013
Avskrivningar och internränta	16	34	34	34	34
Övriga kostnader	31 994	59 507	67 918	77 093	82 643
Summa kostnader	132 272	160 718	174 479	184 414	189 964
Nettokostnader	119 556	156 871	170 632	180 567	186 117

Driftbudget per verksamhet

Verksamhet, tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Ledning	39 708	64 738	75 183	87 518	93 068
Ekonomi och Upphandling	19 985	20 671	21 075	20 075	20 075
Personal	28 968	32 373	35 369	35 369	35 369
Utveckling	30 896	39 089	39 005	37 605	37 605
Nettokostnad	119 557	156 871	170 632	180 567	186 117

Budgeten för kommunledning och stödfunktionerna omfattar en del personalkostnader, men en betydande del utgörs också av kommunens årliga

medlemsavgift till Räddningstjänstförbundet. En uppräknig av denna, liksom övriga förbundsavgifter, har gjorts för planperioden.

Inom Kommunledning har ytterligare betydande justeringar gjorts inom planperioden. Förvaltningsgemensamma utvecklings- och omställningsresursen ökas från 4,5 mnkr till totalt 10,0 mnkr. Syftet med resursen är bland annat att möta framtida utmaningar, exempelvis digitalisering. Kommunstyrelsens reserv budgeteras också centralt på kommunledning och uppgår till 19,1 mnkr år 2023, för att öka till 29,1 mnkr år 2025. I reserven finns medel avsatta för att täcka en minskad utdelning från Förbo och anslag för fastighetsunderhåll samt en reserv för Råda säteri. Kommunens kostnader för friskvårdsbidrag, totalt 9,0 mnkr, vilket motsvarar 3 000 kr per anställd budgeteras här.

Ekonomi och Upphandling

Inom ekonomi och upphandling budgeteras kostnader för strategiskt inköp med kategoristyrning år 2022 och 2023, vilket är i linje med uppdrag från kommunstyrelsen. Projektet "Strategiskt inköp", eller Kategoristyrning beräknas kunna finansieras av minskade kostnader inom organisationen fr o m halvårsskiftet 2023.

I budgetförslaget ingår 750 tkr för systemförvaltning enligt tidigare beslut. För kommunledningsfunktionerna anställs en medarbetare i syfte att täcka samtliga system. Den organisatoriska hemvisten är Ekonomi- och upphandlingsfunktionen

Utveckling

Från och med 2023 införs en ny politisk organisation med ytterligare en nämnd. Den nya organisationen innebär ökade behov av stöd till politiken och utökning av administrativt arbete. Kansliet har förstärkts med en nämndsekreterare hösten 2022 och från 2023 ingår ramförstärkning om 750 tkr.

utvecklingsfunktionens budget för 2022 ingick en reserv om 2,7 mnkr för att inrymma eventuella kostnadsökningar för Råda Säteri i händelse av helt uteblivna externa hyresintäkter. Denna reserv flyttas till den gemensamma reserven för kommunstyrelsen, dock fortsatt öronmärkt för Råda Säteri.

I tidigare beslutad budget ingår ramförstärkning om 1 mnkr för att säkerställa arbetet med kommunens webbplats. Under 2022 publiceras en ny webb för Härryda kommun och det är framgent angeläget att säkerställa så väl kvalitet som nya lagkrav på tillgänglighet och personuppgiftshantering, därav ligger denna ramförstärkning kvar.

Arbetet med åtgärder för att åstadkomma fossiloberoende förvaltning fortgår och under 2022 påbörjades omställningsarbetet mot cirkulära möbelflöden i projektform. Den fortsatta bedömningen är att arbetet behöver ytterligare tid i projektform och bli stabilt, etablerat och med en central finansiering. Medel motsvarande 2,0 mnkr inryms i budgetförslaget för att finansiera projektledare, arbetsledare, lagerlokal, verkstad med mera. Av dessa återfinns 600 tkr i Härryda Framtids budget.

Personalfunktion

Den fackliga verksamheten har under en längre tid varit underfinansierad. Det

centrala avtalet innebär högre kostnader är budgeterat och i budget från 2023 återfinns en permanent ramförstärkning på 700 tkr. I kommunfullmäktiges decemberbudget tillskötts 2 mkr för kompetensutveckling som först när erforderliga beslut fattats av kommunstyrelsen kan användas.

Investeringsbudget

tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0
Utgift	0	2 079	812	1 127	1 527	627	727
Nettoutgift	0	2 079	812	1 127	1 527	627	727

Investeringsbudgeten omfattar anslag för konstnärlig utsmyckning som motsvarar 0,5 % av kommunens samlade investeringsbudget, dock maximalt 2,0 mkr.

Ekonomi och upphandling

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Ekonomi och upphandling stödjer Härrydas politiska organisation och förvaltning i ekonomi- och upphandlingsfrågor och utvecklar kommunens ekonomistyrning. Stödet till förvaltningens chefer är centralt.

I grunduppdraget ingår bland annat att hantera kommunens samtliga kund- och leverantörsfakturor, upprätta månadsrapporter, bokslut, förvaltningsberättelse och budget. Funktionen hanterar alla kommungemensamma ramavtal samt ramavtal som är specifika för sektor för socialtjänst samt utbildning och kultur. Även kommunens försäkringar samordnas.

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal leverantörsfakturor	52 150	56 000	55 000	55 000	55 000
Varav elektroniska	42 135	42 000	44 000	45 000	46 000
Antal kundfakturor	57 344	60 000	60 000	60 000	60 000
Ekonomiska rapporter till KS och VFN	6	6	6	6	6

Personal

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Personalfunktionen är kommunens centrala resurs för personalfrågor. Huvuduppgifterna är att genom ett konsultativt arbetssätt stödja chefer i personalfrågor. Funktionen ska se till att kommunen som arbetsgivare följer lagar, avtal och policys inom området, samt följer upp och kontrollerar bland annat sjukfrånvaron. Funktionen arbetar även med strategiska personalfrågor som ledarutveckling, arbetsgivarvarumärket och kompetensförsörjning. Till arbetsuppgifterna hör även kommuncentrala förhandlingar och samordning av löneöversynen i kommunen. Funktionen ansvarar för all lönehantering, pensionshantering och personalstatistik av olika slag. Funktionen arbetar även med att förebygga ohälsa, genom att arbeta med verksamhetsutveckling och arbetslagsutveckling samt med rehabilitering av medarbetare. Kommunens gemensamma bemanningsenhet är placerad inom personalfunktionen.

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal löneutbetalningar per år	49 391	54 000	55 000	55 000	55 000
Antal tillsvidareanställda	2 857	2 950	3 050	3 050	3 050
Antal visstidsanställda	323	250	250	250	250

Mål

Kommunstyrelsens mål och inriktningar för 2023

- Personalomsättningen skall minska.
- Personalens arbetsmiljö skall förbättras

Förvaltningens plan för genomförande

- Personalomsättningen skall minska

Viss personalomsättning är bra för verksamheten eftersom det kan vara kompetenshöjande. En obefintlig personalomsättning är inte ett önskvärt läge eftersom innovationskraften kan komma att påverkas då ny kompetens uteblir. Detsamma gäller vid för hög personalomsättning. Om många erfarna medarbetare lämnar samtidigt kan det leda till ett kompetenstapp för verksamheten. Den totala personalomsättningen för 2021 låg under genomsnittet för GR-kommunerna. Verksamheter eller yrkesgrupper kan sticka ut ur statistiken på ett negativt sätt och kräver då en insats för att minska omsättningen. Ansvarig chef kommer tillsammans med Personalfunktionen analysera varför omsättningen är hög och vid behov ska en handlingsplan appliceras i syfte att omsättningen på sikt reduceras.

- Personalens arbetsmiljö skall förbättras

Arbetsmiljö är ett arbetsgivaransvar. Det anges tydligt i lag och policy. Det är vår gemensamma skyldighet att hålla oss informerade om arbetsmiljöfrågor som rör vår egen verksamhet. Alla medarbetare har också ett ansvar för att medverka till en god arbetsmiljö. En god arbetsmiljö är en avgörande förutsättning för ett lyckat resultat och gagnar hela verksamheten. Som arbetsgivare ska vi ha ett centralt mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Personalfunktionen har därför tagit fram ett centralt mål för organisatorisk och social arbetsmiljö som utgår från resultatet av den senast genomförda medarbetarenkäten. Målet som är i fokus fram tills nästa medarbetarenkät genomförs är: "alla medarbetare ska uppleva att de har en rimlig arbetsbelastning". Målets strävan är att resultatet på frågan i enkäten förbättras. Mål och arbete med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön kommer att följas upp i nästa medarbetarenkät. Till stöd i arbetet finns olika material och verktyg att använda tillsammans med medarbetare på t.ex. APT eller andra forum.

Utvecklingsfunktion

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Utvecklingsfunktionen är en stödfunktion med ansvar för frågor som berör och ska genomsyra alla verksamheter i förvaltningen. Utvecklingsfunktionen innehåller enheterna Digital utveckling, Kansli, Kommunikation samt Näringsliv. Dessutom finns ansvaret för processledning och samordning av kvalitetsarbete och Agenda 2030, inklusive folkhälsa och miljö, inom funktionen. Huvuduppgiften för funktionen är att stödja kärnverksamheternas arbete, att samordna och processleda utifrån ett förvaltningsgemensamt perspektiv samt att stå för specialistkunskap.

Enheten för digital utveckling leder och samordnar det förvaltningsövergripande arbetet med digitalisering. Enheten stödjer också den verksamhetsnära digitaliseringen i olika faser för att säkerställa en ändamålsenlig digitalisering i hela kommunen. Genom utveckling och effektivisering av digitala verktyg förenklas och effektiviseras mötet med kommunen. Arbetet styrs genom kommunens policy för digital utveckling utifrån principerna invånaren först, digitalt först samt samverkan först.

Kanslienheten ger stöd och service till kommunens politiska organ genom bland annat sekreterarskap för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder med flera. Enheten samordnar och utvecklar den politiska ärendeprocessen, samt säkerställer att processen håller hög kvalitet, är rättssäker och väl förankrad i verksamheterna. Enheten stödjer kommunens politiska organ och verksamheter med att efterleva bestämmelser i lagstiftning, kommunens reglementen, delegationsordningar och arbetsordningar, samt samordnar och utvecklar arbetet kring dessa styrdokument. Vidare har enheten hand om diarium och centralarkiv samt ger konsultation till förvaltningen i frågor som rör arkivering. Därutöver bistår enheten förvaltningen och förtroendevalda med juridisk konsultation och utbildning samt leder kommunens arbete med planering och genomförande av allmänna val.

Arbetet med att utveckla Härryda kommuns interna och externa kommunikation leds och samordnas av kommunikationsenheten. Arbetet utgår från kommunikationspolicyn som bland annat slår fast att förvaltningens kommunikation ska vara snabb, planerad, tillgänglig och anpassad till mottagaren. Enheten stöttar verksamheterna i deras kommunikationsarbete, både strategiskt och operativt. Kommunikationsenheten tar fram mallar, riktlinjer och utbildar chefer och medarbetare inom kommunikationsområdet. Att förvalta och utveckla kommunens olika kommunikationskanaler ingår i ansvarsområdet, liksom grafisk profil, kriskommunikation och mediefrågor.

Näringslivsenhetens arbete har fokus på att Härryda ska vara Sveriges bästa näringslivskommun. Arbetet utgår från näringslivspolicyn och det

näringslivsstrategiska programmet. Företagslotsen arbetar med att i nära dialog med befintliga och nytillkommande företag i kommunen underlätta och förbättra kontakten med kommunen. För att säkerställa en positiv utveckling av kommunens kommersiella centrum arbetar platsutvecklaren tillsammans med fastighetsägare, näringsidkare och övriga förvaltningen.

Besöksnäringsutvecklaren arbetar med att utveckla Råda Säteri till en modern och levande säterimiljö enligt den av fullmäktige beslutade inriktningen. Den kommunala energi- och klimatrådgivningen finns tillgänglig för företag, organisationer och privatpersoner, verksamheten bedrivs genom ett samarbetsavtal med Borås Stad och är finansierad av Energimyndigheten.

Förvaltningens gemensamma kvalitetsarbete leds och samordnas via utvecklingsfunktionen, vilket bland annat inkluderar samordning, övergripande sammanställning och analys av uppföljning av olika slag, genomförande av enkäter med mera. Även arbetet med intern kontroll samordnas inom funktionen.

Arbetet med Agenda 2030 leds och samordnas av ett särskilt team med olika kompetenser inom områdena miljö, folkhälsa och hållbar utveckling. Teamets uppgift är att leda genomförandet av den strategiska plan som ligger till grund för arbetet med Agenda 2030. Dessutom ansvarar teamet för det strategiska arbetet med folkhälsa, bland annat samverkan och avtal med hälso- och sjukvården kring folkhälsoinsatser samt för samordning av det interna miljöarbetet i förvaltningen.

Kvalitetsindikatorer

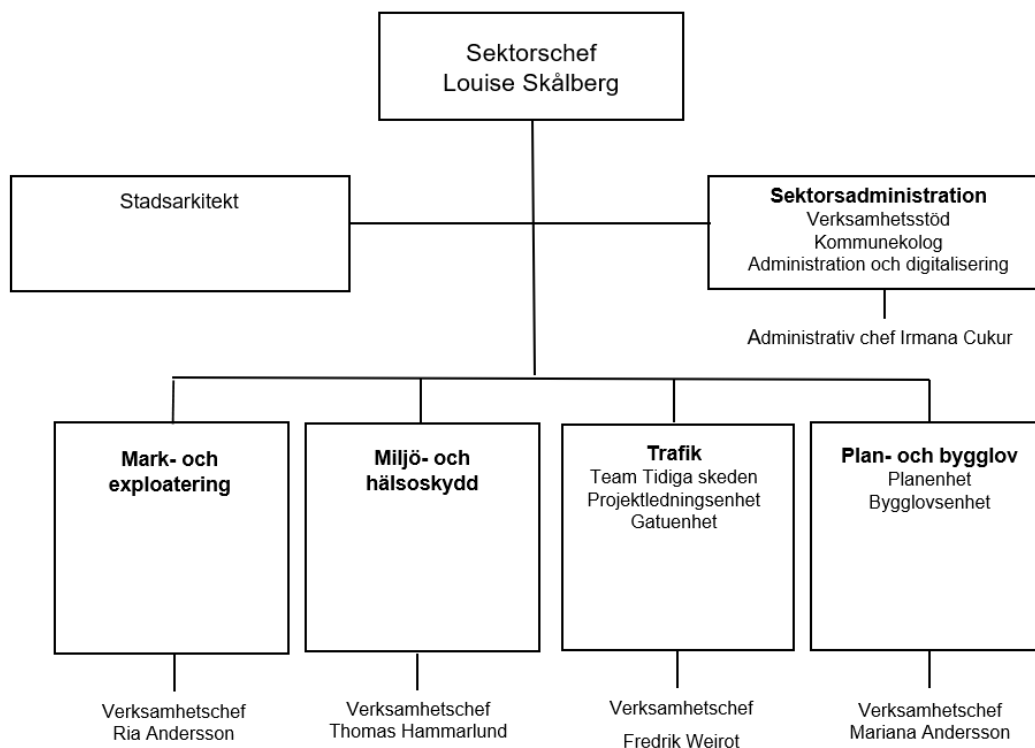
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Andel chefer som anser att de fick svar på sina frågor och den hjälp och stöd de behövde i kontakt med kommunikationsenheten			83	81
Andel chefer som är nöjda med resultatet och anser att rådgivningen, kommunikationsinsatsen eller leveransen höll bra kvalitet			85	80
Andel chefer som anser sig ha rätt kunskaper och förutsättningar för att bidra till att Härryda kommun blir en mer kommunikativ organisation (ny fråga)				79
Andel chefer som anser att de fick svar på sina frågor och den hjälp och stöd de behövde i kontakt med kansliheten			85	88
Andel chefer som uppfattar att arbetet som utförs av kansliheten är av god kvalitet			63	56
Andel chefer som uppger att de arbetar aktivt/konkret med hållbarhetsfrågor inom sin enhet (ny fråga)				76
Andel chefer som upplever sig veta hur de kan bidra till Härryda kommuns arbete med hållbar utveckling (ny fråga)				85
Andel chefer som sig ha den kunskap de behöver inom hållbarhetsområdet (ny fråga)				75
Andel chefer som upplever sig veta hur de kan bidra till att Härryda kommun ska ha Sveriges bästa företagsklimat (ny fråga)				60

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Andel chefer som upplever sig ha den kunskap de behöver inom näringslivsområdet för att kunna bidra till ett bra företagsklimat (ny fråga)				53
Andel chefer som uppger att de arbetar aktivt/konkret med näringslivsfrågor inom sin enhet (ny fråga)				44
Invånarnas nöjdhet med tillgången till information om kommunen och dess verksamheter * (0-10)	7		7	
Invånarnas nöjdhet med tydligheten i kommunens information* (0-10)	7,1		7	
Invånarnas nöjdhet med i hur god tid kommunen informerar om viktiga frågor* (0-10)	6,7		6,6	
Invånarnas upplevelse av kommunens insatser för att kunna leva miljövänligt* (0-10)	6,3		6,2	
Invånarnas nöjdhet med kommunens webbplats* (0-10)	6,9		6,8	
Trygghet - indexvärde utifrån sammanvägning av tre frågor om upplevd trygghet*(0-100)	58		59	
Företagarnas sammanfattande omdöme om företagsklimatet i Härryda kommun (1-6)			3,92	4,21
Placering i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet i landets 290 kommuner			7	2

* Resultat ur SCB:s medborgarundersökning genomförs vartannat år.

Sektor för samhällsbyggnad

Sektorns organisation

Sektorn för samhällsbyggnad ansvarar för gator och vägar, parker, markområden, detaljplaner och översiktsplaner, bygglov, kart- och mätverksamhet, exploatering, miljötillsyn, hälsoskydd samt livsmedelskontroll.

Mål

Inriktningar

Sektorn ska arbeta för en ökad bostadsbyggnation. Målsättningen är att kommunens alla delar ska utvecklas.

Nya detaljplaner och dess kringkostnader skall alltid som utgångspunkt ge överskott till kommunen.

Kommunstyrelsen skall löpande ha uppdaterad information om projektens framskridande för att vara väl insatt när det närmar sig t.ex. samråd, granskning eller antagande av detaljplaner. Löpande redovisning skall ske enligt beslut i samband med startbesked.

Viktigt är även att arbeta med dialoger, gärna digitala, med medborgare i ett tidigt skede.

Förvaltningens plan för genomförande

Sektorns dagliga arbete påverkar i hög grad hur Härryda kommun uppfattas som samhällsaktör. I det dagliga arbetet tar vi hänsyn till flera bärande principer som kan bidra till ett lyckat resultat för kommunen som aktör tillsammans med bland annat kommunmedborgare, lokalt näringsliv och fastighetsägare.

Sektorn kommer fortsatt att ha kontinuerlig dialog och avstämning med de politiska beslutsinstanserna gällande frågeställningar av betydelse för måluppfyllnad, förståelse för olika vägval i processerna och gemensam framgång med slutresultatet för vårt arbete.

Sektorn arbetar på olika sätt för att optimera effektiviteten och korta tiden för detaljplanearbete, både för exploatörsdrivna och kommunala planer. Dessutom kommer sektorn att fortsätta att arbeta med att ha god kontroll på ekonomin för helheten i alla projekt.

Många av de arbetsuppgifter för vilka sektorn ansvarar för utförs av annan utförare än kommunen. Sektorns totala driftbudget fördelar sig så att runt 30 % avser personalkostnader, 40 % avser köp av tjänst från externa och resterande 30 % avser kapitaltjänstkostnader, IT-kostnader och köp av kontorsmaterial m.m. När det gäller investeringsbudgeten så är utföraren i nästan 100 % någon annan än kommunen. Sektorn arbetar dock ständigt med att konkurrensutsätta delar av verksamheten och gör upphandlingar enligt LOU. Sektorns infrastrukturentreprenader kommer att konkurrensutsättas som partnerskaps-, total- och generalentreprenader. Det pågår ett flertal exploatörsdrivna planer och frågan lyfts till exploatörerna i samband med planbesked eller planstart om möjlighet till exploatörsdriven detaljplan. Exploatörer får även möjlighet att ansvara för utbyggnad av bland annat allmän platsmark när det finns förutsättningar för sådant.

Förvaltningen har arbetat fram en modell för hur tidig dialog med närboende och verksamma ska ske i samband med detaljplaneläggning. Modellen används av förvaltningen vid uppstart av nya detaljplaner men uppmanar även exploatörer att använda liknande metoder vid ansökan om planbesked. Hur dialogerna utformas beror på det aktuella områdets förutsättningar. Olika lösningar för digitala dialoger har tagits fram och sektorn fortsätter att vara delaktig i utvecklingen av bland annat appen Mitt Härryda för att möjliggöra digitala dialoger med kommuninvånare och företag.

Kommunstyrelsens mål och inriktningar för 2023

- *Fler samhällsutvecklingsprojekt skall styras av ett hållbarhetsfokus med utgångspunkt i agenda 2030.*

Förvaltningens plan för genomförande

Av den strategiska planen för Agenda 2030, version 2.0, framgår det fyra särskilda insatsområden. Det är Fossilfri kommun 2030, Psykisk hälsa, Biologisk mångfald och Ungas delaktighet. För varje insatsområde framgår ett antal

fokusområden eller aktiviteter.

Sektorns arbete berör alla insatsområden. Störst påverkan bedöms kunna ske inom områdena Fossilfri kommun 2030 och Biologisk mångfald.

Inom området Fossilfri kommun 2030 ska fokus bland annat vara på hållbara transporter samt sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler. Inom området Biologisk mångfald är fokus bland annat på att stärka och ta hänsyn till biologisk mångfald och ekosystemtjänster i samhällsplaneringen. Inom ramen för detta område ingår även revidering av naturvårdsplan och naturdatabas samt ny inventering av skyddsvärda träd.

Sektorn kommer framför allt i arbetet med översiktsplanen och detaljplaner att ha det ovanstående i fokus.

Revidering av naturvårdsplan är genomförd men inte antagen. Ett samrådsförslag finns framtaget men det måste anpassas till översiktsplanen (som nu är ute på samråd). Naturdatabasen uppdateras utifrån planen. Inventeringen av skyddsvärda träd är genomförd och underlaget används i det arbete som utförs av sektorn.

Sektorns ekonomi

Resultatbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Taxor och avgifter	28 878	29 931	32 706	32 706	32 706
Hyror och arrenden	2 898	1 725	1 725	1 725	1 725
Bidrag	1 489	0	0	0	0
Fsg av verksamhet och entreprenad	25 777	25 875	26 165	26 165	26 165
Övriga intäkter	2 037	560	130	130	130
Summa intäkter	61 079	58 091	60 726	60 726	60 726
Lönekostnader	51 618	58 206	61 393	60 623	60 623
Köp av huvudverksamhet	33 517	33 035	37 059	37 059	37 059
Lokalhyror och markhyror	2 163	1 994	2 053	2 053	2 053
Avskrivningar och internränta	12 940	19 591	20 335	23 332	26 829
Övriga kostnader	45 721	32 356	29 698	29 698	29 698
Summa kostnader	145 959	145 182	150 538	152 765	156 262
Nettokostnader	84 880	87 091	89 812	92 039	95 536

Slutredovisning av exploateringsverksamheten finns inte med i budget 2023-2025, och inte heller i bokslut 2021 i tabellen ovan. Slutredovisningar redovisas under avsnittet för exploatering.

Driftbudget per verksamhet

Verksamhet, tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Ledning och admin inkl kommunekolog	10 528	11 187	13 985	13 985	13 985
Mark och Exploatering	4 791	5 321	5 381	5 381	5 381
Plan och Bygglov	-1 728	-4 007	-5 873	-6 258	-6 258
Trafik	66 185	70 268	72 013	74 625	78 122
Miljö och hälsoskydd	5 104	4 322	4 306	4 306	4 306
Nettokostnad	84 880	87 091	89 812	92 039	95 536

Driftbudget/plan för sektorn för samhällsbyggnad innebär en nettoökning med 5,7 mnkr under planperioden.

Sektorns ram är justerad med budget för kapitaltjänstkostnader utifrån investeringsbudgeten, samt för ökade elkostnader, högre arbetsgivaravgift och justering enligt den nya IT finansieringsmodellen. Utöver detta har sektorn fått en ramförstärkning på 2 mnkr för bland annat ny översiktsplan samt samordning av kommunens klimatanpassningsarbete.

Verksamheten Miljö och hälsoskydd har, utifrån behovsutredningen och tillsynsplanen som underlag, en utökning i budgeten med en inspektör från år 2023. Tjänsten är självfinansierad till 75 % genom taxor och avgifter.

Utöver ovanstående har mindre justeringar inom beslutad ram justerats inom verksamheterna.

Investeringsbudget

tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Inkomst	664	54 100	103 500	48 140	0	19 700	0
Utgift	42 497	173 377	156 200	89 140	40 200	33 500	40 560
Nettoutgift	41 833	119 277	52 700	41 000	40 200	13 800	40 560

I planperioden 2023-2027, uppgår sektorns samlade nettoinvesteringsbudget till drygt 188 mnkr. Även en stor del av 2022 års budget beräknas att ombudgeteras till 2023.

Inför uppstart av investeringsprojekten ska sektorn begära startbesked av kommunstyrelsen för vissa projekt. Startbeskedet ska innehålla uppgifter om bland annat hur projektet ska genomföras, tidsplan samt budget. Information om alla projekt finns i bifogad tabell, Investeringsbudget/plan 2023-2027.

Inom Mölnlycke fabriker utom plan sker förbättringar av delar av vägnätet för att förbättra framkomligheten. Det avser i första hand cirkulationerna vid Säterivägen/Allén/Benarebyvägen samt Säterivägen-Mölnaldsvägen, som bland annat kompletteras med ett extra körfält. Ovanstående arbete kommer att ske under planperioden.

Upprustning av Biblioteksgatan beräknas kosta 16 mnkr inom planperioden. Uppkomna brister utmed gata samt utrustning och växtlighet i Mölnlyckes centrum behöver ses över och åtgärdas. I samband med upprustningen ses även funktionen för gatan över.

Ett av de nya projekten är Solviksbron i Hindås, en gång- och cykelbro i trä, vars tekniska livslängd är slut och behöver ersättas. Budgeten beräknas till 4 mnkr.

I samband med ny detaljplan tar kommunen över vägar vid Abborrtjärn. En gång- och cykelväg kommer att byggas utmed Abborrtjärnsvägen och i samband med dessa åtgärder kommer en gatukostnad att tas ut.

Sektorn har under planperioden även föreslagit ett nytt verksamhetssystem för att kunna leva upp till lagkrav om digitala detaljplaner. Det nya verksamhetssystemet är ett steg som behöver tas om vi ska kunna digitalisera samhällsbyggnadsprocessen och på sikt kunna ha en obruten digital samhällsbyggnadsprocess. Sektorn har även lagt med förslag på att rusta upp ett konferensrum med digital teknik.

Utöver egna projekt och underhåll ansvarar trafikverksamheten för projektering och upphandling i genomförandet av detaljplaner (exploatering), i planen ligger 13 sådana projekt som helt eller delvis finansieras av markförsäljning och gatukostnadsersättning. Exempel på större projekt kopplade till exploateringar och detaljplaner för trafikverksamhetens del är Magasinsvägens förlängning, Idrottsgatan och Bråta i Wendelsberg.

Ingen hänsyn har tagits till rådande index/kostnadsökningar och den osäkra prisutvecklingen.

Exploatering, finansieringsplan

tkr	Bokslut 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Inkomst	-104 202	-42 237	-50 575	-143 463	-186 156	-175 050	-55 565
Utgift	84 731	136 210	130 785	118 423	109 772	62 362	9 250
Nettoutgift	-19 471	93 973	80 210	-25 040	-76 384	-112 688	-46 315

Tabellen ovan visar belopp exkl. VA och avser projekt både på kommunägd och privatägd mark.

Finansieringsplanen för exploatering innefattar inkomster från markförsäljning och gatukostnadsersättning samt utgifter avseende genomförandet av detaljplaner. Totalt under kommande femårsperiod bedöms utgifterna uppgå till 431 mnkr och inkomsterna till 611 mnkr, se ovan tabell. I finansieringsplanen ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

Kompleta listor över exploateringsprojekten finns som bilagor till verksamhetsplanen vilka är uppdelade i exploatering på kommunägd och privatägd mark och visar inkomster och utgifter per kalenderår på projektnivå. Exploateringsverksamheten följer underlaget för bostadsförsörjningsprogrammet vid utveckling av bostadsområden i kommunen.

Exploatering på kommunägd mark

Verksamhetsmark:

Projekt för verksamhetsmark som pågår är Hindås industriområde, Företagsparken III och Mölnlyckemotet. Detaljplanen för Mölnlyckemotet överklagades till mark- och miljödomstolen som fällde ett avgörande i början på 2023 till fördel för kommunen. Förutsatt att överprövning inte sker till mark- och miljööverdomstolen beräknas detaljplanen kunna antas 2023 och utbyggnad av infrastrukturen påbörjas samma år. Detaljplan pågår även för verksamhetsområde för ishall och Travelpark i Härryda där ishallen ska byggas på kommunägd mark och Travelpark på privatägd mark.

Under 2022 har de kvarstående utgifter och inkomster i projektet Airport city etapp 4 bokats upp och projektet slutredovisats.

Mark för bostäder

Projekt för bostäder där utbyggnad av infrastruktur pågår är Idrottsgatan, Landvetter centrum och Landvetters Backa Västra. Projekt med pågående planarbeten som även de kommer övergå till infrastrukturutbyggnad under planperioden är Bocköhalvön som planeras antas 2023, Enebacken II och bostäder i P-hus i Mölnlycke som planeras antas 2023/2024. Vid Landvetter Södra etapp 1 är utbyggnad av en tillfartsväg från nuvarande Magasinsvägen på gång som ska försörja området samt Landvetters Backa västra.

Valborgs kulle har delats upp i två planområden varav det ena innefattar SBBs fastighet med Fridaskolan och fortgår enligt plan med syfte att skapa förutsättningar för att permanenta skoländamålet på platsen genom en ny detaljplan. Det andra området avser Peab och kommunens mark och pausades under 2022.

Exploatering på privatägd mark

Verksamhetsmark:

Projekt för industrimark där planarbeten pågår är Fläskebo avfallsanläggning, Gökskulla och Företagsparken 3. I mitten av planperioden planeras även projektet Airport city etapp 5 att startas upp.

Mark för bostäder

Projekt för bostäder där utbyggnad av infrastruktur pågår är Björrod Alberts väg, Säteriet Förbo och Wendelstrand. Planarbeten har startats eller kommer att startas under planperioden för projekten Växthusen, Slamby, Hindås Trädgårdsstad, Rävlanda Sanatorium, Borgåsens förskola, Tahult och Hälsans hus.

Plan och bygglov

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Verksamheten plan och bygglov består av en planenhet och en bygglovsenhet och styrs till stora delar av plan- och bygglagen och miljöbalken. Lagarna reglerar planläggning av mark och vatten och innehåller bestämmelser kring byggande. Syftet med reglerna i lagstiftningen är att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden.

Enligt plan- och bygglagen är det kommunens ansvar att planlägga användningen av mark och vatten. Verksamheten tar fram och tillhandahåller de underlag för beslut som behövs för att möjliggöra en önskad samhällsutveckling i kommunen.

Planenheten ansvarar för att upprätta detaljplaner, program och översiktsplaner på uppdrag av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Verksamhetens bygglovsenhet handlägger bygglov, förhandsbesked, marklov, rivningslov, startbesked, slutbesked och tekniska samråd. Bygglov ansvarar även för tillsyn och kontroll av att bygglovsbesluten följs. Bygglovsenheten jobbar på uppdrag av miljö- och bygglovsnämnden

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Kundnöjdhet NKI Bygglov	55	68	67	67
Handläggningstid i snitt/år från uppdrag till antagande.		3	3	3

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal bygglovsärenden	1 428	1 100	1 100	1 100	1 100
Antal bostäder i antagna detaljplaner	1 150	850	560	5 500	200
Mängd verksamhetsmark i antagna detaljplaner (kvm)	121 500	0	80 000	650 000	120 000
Antal bostäder i beviljade förhandsbesked	98	70	60	60	60

Mål

Inriktningar

Detaljplaner skall tas fram med olika arbetsmetoder beroende på områdets förutsättningar i form av exempelvis ägarförhållanden.

För att förvaltningen skall få påbörja ett nytt detaljplanearbete skall startbesked ges av kommunstyrelsen. Begäran av startbesked skall innehålla projektplan med resursbehov, totalbudget och tidsram för genomförandet samt tilltänkt projektledare.

Tillgången till infrastruktur är styrande för möjligheten att bygga.

Förvaltningens plan för genomförande

Sektorn anpassar arbetssättet i respektive detaljplan efter exempelvis ägarförhållanden. Detaljplaner drivs, förenklat, på tre olika sätt: exploatörsdriven, konsultdriven på uppdrag av kommunen eller helt kommundriven. Oavsett modell samarbetar kommunen alltid tätt med exploatören genom hela planprocessen. I den exploatörsdrivna modellen förskjuts delar av ansvaret för framtagande av planhandlingar från kommun till exploatör.

För att säkra ett genomförande av samtliga detaljplaner måste ett framtagande av detaljplan samordnas med möjligheten att få tillgång till infrastruktur. Detta görs genom att ställa krav på exploatör att bekosta utbyggnad av infrastruktur, exempelvis genom föravtal som reglerar kommande kostnadsansvar och åtaganden gentemot kommunen.

Sektorn delger inkomna begäran om planbesked till kommunstyrelsen för information, och därefter återkommer inom för lagen angiven tid för ställningstagande av kommunstyrelsen.

Mark- och exploateringsverksamhet

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Verksamheten mark och exploatering arbetar med verksamhetsområden såsom mark, exploatering, kartor, mätning samt geografiskt informationssystem (GIS) och har det övergripande markägaransvaret inom förvaltningen.

Verksamheten arbetar utifrån kommunens mål för mark samt målen för god ekonomisk hushållning. För att uppnå verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning ser verksamheten till att bostadsförsörjningsansvaret efterlevs samt att behov och önskemål av detaljplanelagd mark i tillfredsställande mängd finns för verksamheter, bostäder, kommunal service m.m.

Verksamheten arbetar även med att ta fram olika typer av markupplåtelseavtal, inköp och försäljning av mark samt förvaltning av kommunens skog. Verksamheten medverkar i olika typer av arbeten t.ex. framtagande av nödvändiga avtal och exploateringskalkyler i detaljplaner tillsammans med övriga verksamheter inom sektorn. Verksamheten ansvarar för att detaljplanerna är möjliga att förverkliga och håller hög kvalitet med avseende på ekonomi, juridik och teknik, i enlighet med plan- och bygglagen, fastighetsbildningslagen och expropriationslagen.

Som ett led i den långsiktiga planeringen görs statistikutredningar och uppföljning av kommunens bostadsplanering och byggnation, befolkningsprognoser och utveckling på kort och lång sikt.

Mark och exploatering säkerställer även tillgång på mark för utbyggnad av kommunal infrastruktur.

Inom kart-, mät- och GIS-områden ansvarar verksamheten för kommunens grundkarta, att vid byggnation göra utsättningar, lägeskontroller samt producera nybyggnadskartor för fastighetsägare och att ajourhålla och utveckla förvaltningens GIS. Verksamheten medverkar även i sektorns arbete för att uppnå en obruten digital samhällsbyggnadsprocess.

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Bostäder Nöjd Region-Index	56		69	

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal nybyggnadskartor	427	320	280	280	280
Antal husutstakningar	142	130	130	130	130

Mål

Inriktningar

Verksamheten skall aktivt arbeta för att trygga markförsörjningen för både näringsliv och bostadsbyggande. Marköverlåtelse skall ske till marknadspris och olika modeller för att tilldela mark skall prövas.

I möjligaste mån skall arbetsuppgifter och utgifter kopplade till exploatering överföras på externa exploatörer.

Förvaltningens plan för genomförande

Som ett led i att trygga markförsörjningen för bostadsbyggande och näringslivsutveckling på privat mark arbetar förvaltningen aktivt med att olika aktörer inom olika kompetenser ska hitta varandra. Arbetet bedrivs genom personliga kontakter, olika mötesformer, digitala och mediala former. Mark och exploatering har nära samarbete med näringslivsfunktionen inom kommunens förvaltning och tillsammans har vi många personliga kontakter. Verksamheten har tagit fram markförsörjningsprogram för verksamhetsmark i syfte att redovisa vilka områden som är aktuella för planläggning och exploatering på kort och lång sikt. Programmet ska utgöra ett stöd för kommunen i prioriteringen av vilka planer som skall genomföras under de kommande fyra åren med utblick ytterligare fyra år fram i tiden fram till 2030. Programmet utgör därmed underlag för planering av detaljplaner, kommunala investeringar i form av vägar, vatten- och avloppsledningar samt annan kommunal infrastruktur och service.

Verksamhetens roll är också att bidra till att exploatörer i den mån det krävs får hjälp att hitta rätt i processer och utredningsmaterial. Mark och exploatering möjliggör därmed för externa parter och exploatörer att delta i, och i allt högre grad driva, exploateringar inom kommunen. Verksamheten medverkar till att säkerställa täckning för kommunens utgifter i kommande avtalsstruktur med exploatörsdrivna detaljplaner.

Kommunfullmäktige har under 2019 antagit riktlinjer för markanvisningar. Riktlinjerna redogör för vilka typer av markanvisningar som finns och när i tid dessa generellt kan uppstå. Inom kommunen pågår olika typer av modeller att tilldela mark. Markförsäljning sker alltid till marknadspris. Mark och exploatering använder sig av egna värderare, och i de fall det krävs eller är lämpligt, köps värderingar in från oberoende värderingsbolag. Förvaltningen kommer under 2023 att arbeta fram nya riktlinjer för markanvisningstävlingar enligt uppdrag från kommunstyrelsen.

Trafik

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Trafikverksamheten består av Verksamhetsstöd, Projektledningsenheten samt Gatuenheten. Gatuenheten är i sin tur uppdelad i tre delar bestående utav Team myndighet, Team Transport och Team drift.

Grunduppdraget för Verksamhetsstöd är att på uppdrag av sektorn för samhällsbyggnad och trafikverksamheten arbeta som process- eller projektledare inom områdena stadsbyggnad/fysisk planering, transportinfrastruktur, trafikmobilitet, upphandling, trafikförslag och trafikprognoser. Arbeten inom dessa uppdrag kan innehålla till exempel upprättande av förfrågningsunderlag och genomförande av upphandling, utredningar; analyser, kalkyler, modeller, åtgärdsvalsstudier, samråd och avstämningar, förstudier, presentationer och trafikprognoser.

Projektledningsenheten grunduppdrag är att genomföra projekt inom nyanläggning och reinvestering av infrastruktur i hela kommunen, som projektledare samt som bevakande projektledare. Enheten har som grunduppdrag att på uppdrag projektleda hela projekterings- och byggnationsprocessen. Enheten fungerar genom sin specialistkunskap också som en remissinstans för att se över byggbarheten och erbjuda sitt stöd under detaljplaneskedet för samtliga verksamheter samt för att ta fram ekonomiska kalkyler och tidsplaner.

Grunduppdraget för team myndighet är att forma en säker och tillgänglig trafikmiljö samt att utföra den myndighetsutövning som ligger inom trafikverksamhetens ansvarsområde. I myndighetsutövningen fattar Team myndighet beslut alternativt yttrar sig till en annan beslutsfattande myndighet. I teamets grunduppdrag ingår att vara delaktigt i planeringen av nya trafikmiljöer för att säkerställa kvaliteten i den kommande utformningen i exempelvis detaljplaneprocessen och framtagning av projekteringshandlingar.

Grunduppdraget för team Transport är att utföra den myndighetsutövning och planering inom färdtjänst och skolskjuts som ligger inom trafikverksamhetens ansvarsområde. I myndighetsutövningen fattar team Transport beslut alternativt yttrar sig till en annan beslutsfattande myndighet.

Team drifts grunduppdrag är att utföra drift- och underhåll av kommunens offentliga ytor. De offentliga ytorna inkluderar kommunens gator, gång- och cykelvägar, parkeringsytor, torg och konstbyggnader samt grönytor så som parker, granskapsytor, naturmark inom detaljplanelagt område samt Mölndalsån med dess biflöden. Team drift samverkar med de andra teamen inom trafikverksamheten för att det vid nyanläggning ska skapas långsiktigt hållbara och driftvänliga miljöer.

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Medborgarundersökningen - Underhåll och skötsel av gator och bilvägar, andel nöjda (%)	29		35	
Medborgarundersökningen - Underhåll och skötsel av gång- och cykelvägar, andel nöjda (%)	30		35	

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Genomfarts- och huvudgator, lokalgator, m ²	903 737	910 971	922 000	930 000	940 000
Gång- och cykelvägar, m ²	334 894	332 862	334 500	336 000	338 000
Antal resor inom den särskilda kollektivtrafiken, st	10 800	38 489	39 500	40 500	41 500
Antal skolskjutsresor exklusive resor inom den allmänna kollektivtrafiken, st	104 334	125 133	126 000	127 000	128 000
Kostnad för skolskjuts för grund- och särskola, tkr	11 252	14 300	14 330	14 300	14 300

Mål

Kommunstyrelsens mål och inriktningar för 2023

- Skadegörelsen i och runt kommunens skolor ska minska och det ska vara nolltolerans mot klotter och skadegörelse.

Förvaltningens plan för genomförande

För att möjliggöra en trygg, säker och inbjudande miljö inom och i anslutning till kommunens skolor så kommer Trafikverksamheten tillsammans med Fastighet och Säkerhetsavdelningen utöka sin samverkan. Den utökade samverkan syftar till att effektivt minska klotter och skadegörelse på skolområdena och på allmän plats i närheten av skolorna. Samverkan handlar bland annat om att ta fram en gemensam plan för att motverka åverkan innan de uppkommit samtidigt som själva återställningen efter ev. klotter och skadegörelse snabbare ska bli avhjälpt.

Miljö- och hälsoskydd

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Miljö- och hälsoskydd arbetar på uppdrag av miljö- och bygglovsnämnden och utför tillsyn över verksamheter och aktiviteter som täcks av bland annat miljöbalken och livsmedelslagen, men även lagar såsom tobaks- och strålskyddslagen.

Miljöbalken innehåller regler för att skydda människors hälsa och miljö. Den berör all användning av mark, byggnader eller anläggningar som medför eller kan medföra utsläpp till mark, luft eller vatten som kan utgöra en risk för miljön eller människors hälsa. Miljöbalkens regler gäller alla, såväl företag och offentliga verksamheter som privatpersoner. Syftet med tillsynen är att se till att gällande lagstiftning följs. Livsmedelslagen syftar till att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och för konsumenternas intressen när det gäller livsmedel, inklusive dricksvatten. Det kan gälla att livsmedlen är hygieniskt säkra att äta och att information om innehåll och märkning är korrekt. Miljö- och hälsoskydd genomför livsmedelskontroller för att säkerställa att verksamheterna följer lagen.

Förutom tillsyn och kontroll hanteras olika typer av tillståndsansökningar, anmälningar samt dispenser. Dessa kan röra exempelvis enskilda avlopp, solarier, strandskydd, med mera. Miljö- och hälsoskydd tar varje år fram en behovsutredning och en tillsynsplan. Verksamheten gör alltid en prioritering av aktiviteterna i tillsynsplanen utifrån lagstiftningens krav, den aktuella miljö- och hälsoskyddssituationen i kommunen samt nationella och lokala miljömål.

Från och med 2023 tar Miljö- och hälsoskydd över ansvaret för serveringstillstånd enligt alkohollagen från Sociala sektorn.

Miljö- och hälsoskydd är även remissinstans vid exempelvis länsstyrelsens tillståndsprövning. Med kunskap inom miljöområdet deltar verksamheten även i kommunens samhällsplanering. En annan viktig uppgift är att ge råd och upplysningar om miljö- och hälsoskyddsfrågor till invånare och verksamheter.

Kvalitetsindikatorer

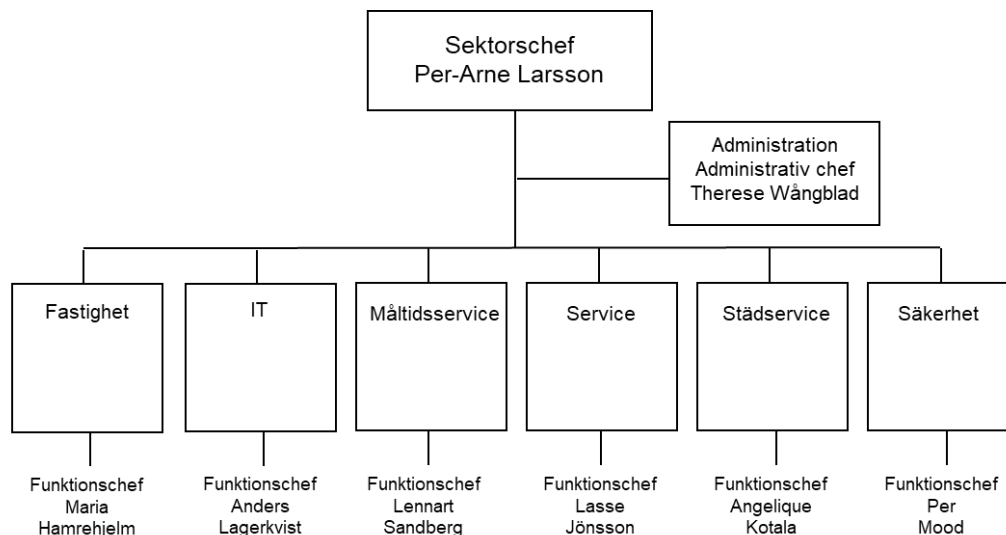
	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Kundnöjdhet Livsmedel, NKI	80	80	82	82
Kundnöjdhet Miljö, NKI	66	67	62	64

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal livsmedelsanläggningar	251	251	280	280	280
Antal delegationsbeslut	574	700	700	700	700
Antal tillstånds- och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter	70	70	96	96	96
Antal tillstånds- och anmälningspliktiga hälsoverksamheter	87	87	71	71	71
Antal enskilda avlopp	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Antal tillståndsansökningar och anmälningsärenden	395	400	400	400	400

Sektor för teknik och förvaltningsstöd

Sektorns organisation

Sektorn för teknik och förvaltningsstöd är förvaltningens servicesektor. Uppdraget är att tillhandahålla intern service inom fastighet, städ, måltider, IT, säkerhet.

Sektorn arbetar också med kontorsservice i kommunhusen, posthantering, kontaktcenter, fordonscentral, budget- och skuldrådgivning, krisledning, samt drift, skötsel och underhåll av kommunala fritidsanläggningar, gator och grönytor

Mål

Inriktningar

- *Sektorn ska erbjuda en effektiv intern service.*

Förvaltningens plan för genomförande

Att erbjuda en effektiv intern service omfattar bl. a. att förenkla processer men också att vara medveten om sina kostnader. Sektorn fortsätter att arbeta med fokusområdet kostnadsmedvetenhet under 2023. För att effektivisera den interna servicen kommer sektorn fortsätta fokusera på att erbjuda fler digitala tjänster.

Sektorns ekonomi

Resultatbudget

Belopp i tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Taxor och avgifter	2	0	0	0	0
Hyror och arrenden	211 049	224 116	248 349	252 848	254 763
Bidrag	6 617	3 740	3 740	3 740	3 740
Fsg av verksamhet och entreprenad	224 910	218 123	190 518	191 598	193 031
Övriga intäkter	8 423	876	876	876	876
Summa intäkter	451 001	446 855	443 483	449 062	452 410
Lönekostnader	161 169	170 283	176 443	176 583	177 600
Köp av huvudverksamhet	73	0	0	0	0
Lokalhyror och markhyror	43 131	42 685	45 633	47 145	46 907
Avskrivningar och internränta	109 393	121 381	122 034	125 951	128 485
Övriga kostnader	154 821	142 025	156 626	157 076	157 514
Summa kostnader	468 587	476 374	500 736	506 755	510 506
Nettokostnader	17 586	29 519	57 253	57 693	58 096

Driftbudget per verksamhet

Verksamhet, tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Ledning	2 532	3 604	4 428	4 128	4 128
Fastighet	5 859	4 301	-2 712	-2 725	-2 725
IT	-1 381	3 818	31 415	31 415	31 415
Måltidsservice	126	-340	5 255	5 260	5 287
Service	5 930	9 282	9 648	9 648	9 648
Städservice	421	1 157	1 557	1 557	1 557
Säkerhet	4 099	7 697	7 662	8 410	8 786
Nettokostnad	17 586	29 519	57 253	57 693	58 096

Sektorn finansieras i huvudsak av interna intäkter även om vissa delar är budgetfinansierade, exempelvis större delen av IT-verksamheten från och med år 2023 vilket förklarar den betydande delen av nettokostnadsökningen jämfört med föregående år. Säkerhetsfunktionen finansieras delvis av ett årligt statsbidrag för krisberedskap och civilt försvar medan resterande områden inom den funktionen är budgetfinansierade.

Budgeten har justerats utifrån volymförändringar jämfört med 2022 års budget, vilka bland annat omfattar färre elever inom grundskolan. För fastighetsfunktionen har volymökningar budgeterats, exempelvis stigande kapitalkostnader för utveckling av Råda säteri samt den planerade ishallen med

idrottshall i Härryda. När det gäller prisförändringar har budgeten utökats för stigande måltidspriser med 15 procent vilket motsvarar 3,4 mnkr. Storköksprisindex till och med augusti 2022 visar dock på prishöjningar med 17,4 procent sedan årsskiftet. För att möta denna höjning skulle livsmedelsbudgeten behöva utökas med ytterligare 0,6 mnkr. Fastighetsfunktionens budgetmodell bygger på en viss kostnadskompensation enligt konsumentprisindex. Modellen medför en eftersläpning vilket innebär att ökad inflation ej kompenseras fullt ut. Microsoft har höjt sina priser på licenser vilket inte är justerat i budgeten. IT-verksamheten kommer också påverkas av prishöjningar på halvledarprodukter.

Övriga budgetförändringar inom sektorn omfattar bland annat personalförstärkningar inom fastighetsfunktionen, kopplade till åtgärder utifrån statusbedömningar. För säkerhetsfunktionen utökas budgeten för arbetet med att stärka kommunens krisberedskap. Dessutom finns ett nytt anslag som är kopplat till ett statsbidrag som bland annat ska användas till brottsförebyggande arbete.

Investeringsbudget

tkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Inkomst	0	0	0	0	0	0	0
Utgift	173 946	186 014	95 950	170 350	251 500	239 800	241 100
Nettoutgift	173 946	186 014	95 950	170 350	251 500	239 800	241 100

Sektorns totala investeringsbudget för perioden 2023-2027 uppgår sammantaget till 998,7 mnkr. Detta innebär en genomsnittlig årsbudget på knappt 200 mnkr. Drygt hälften av den sammanlagda investeringsplanen omfattas av den planerade nya ishallen med idrottshall samt förnyelse/modifiering av grundskolelokaler alternativt ny grundskola i slutet av planperioden.

När det gäller resterande delar av investeringsbudgeten ingår bland annat ett flertal årliga projekt kopplade till upprustning/ombyggnad av verksamhetslokaler och gårdar. Investeringsbudgeten inom ramen för det planerade underhållet har utökats med 225 mnkr för planperioden, bland annat som ett led i att uppnå kommunens mål Sveriges bästa skola. Ett systematiskt arbete med statusbedömningar av kommunens fastigheter pågår och stora investeringar krävs för att upprätthålla och förbättra standarden allt eftersom fler inventeringar färdigställs.

Investeringar i fritidsanläggningar ingår också där de större investeringsprojekten omfattar byte av konstgräsmattor. Dessutom budgeterar sektorn för verksamhetsspecifika investeringar, exempelvis i infrastruktur på IT-området, städmaskiner och måltidsinventarier.

Fastighet

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Fastighetsfunktionen ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet tillgodose verksamheterna med ändamålsenliga lokaler.

Funktionen ska med ny teknik och innovation, se till att lokalerna upplevs trivsamma, trygga och energieffektiva för hyresgästerna.

Utbildningslokalerna ska tillgodose verksamhetens behov för att uppnå målet om "Sveriges bästa skola".

Funktionens personal ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

Verksamheten och de byggnader som fastighet uppför och förvaltar påverkas av flera lagar och förordningar inom främst plan-, bygg- och miljöområdet. Exempelvis arbetsmiljölagen som ställer krav på de lokaler som sektorn tillhandahåller, lagen om offentlig upphandling styr hur upphandling av nyproduktion sker samt Jordabalken som styr de flesta hyresavtalsförhållanden. Fastighet arbetar efter kommunens miljöpolicy samt plan för fossiloberoende förvaltning.

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Förbrukning eldningsolja (kubik)	93	77	71	58
Ändamålsenliga lokaler (NKI)		60		60
Nöjd kundindex		56		61
Personalindex		72		78
Andel genomförda underhållsprojekt i utbildningslokaler (jämfört med plan)			91	91
Underhållsbehov kr/kvm (150 kr) jämfört med utfall	75	75	75	75
Kostnad för skadegörelse på kommunens fastigheter, tkr	923	1 352	3 519	5 412

Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kostnad för ägda lokaler (kr/kvm)	884	896	916	923	923
Kostnad för hyrda lokaler (kr/kvm)	1 610	1 505	1 468	1 520	1 520
Total area, kvm (bruksarea)	225 873	224 866	231 445	231 053	231 143
Varav ägda lokaler, kvm (bruksarea)	204 259	204 088	206 799	207 051	207 141
Varav hyrda lokaler, kvm (bruksarea)	21 614	20 778	24 646	24 002	24 002

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Energianvändning (kwh/kvm)	144	134	132	130	128
Antal inkomna ärenden/år	10 171	10 500	10 500	10 500	10 500
Varav beställningar	282	300	300	300	300
Varav serviceanmälningar	9 889	10 200	10 200	10 200	10 200

Mål

Inriktningar

Verksamheten skall sträva efter att optimera lokalanvändningen och att bygga klimatsmart. Outnyttjade lokaler skall avyttras när det är lämpligt.

Förvaltningens plan för genomförande

Fastighetsfunktionen arbetar utifrån Plan för fossiloberoende förvaltning. Under året planeras avveckling av två oljepannor (Råda säteri och Hällingsjöskolan). Ett arbete med att se över möjligheten att optimera energianvändningen med hjälp av AI pågår och kommer att utvärderas i slutet av 2023.

Kommunstyrelsens mål och inriktningar för 2023

- *Skadegörelsen i och runt kommunens skolor ska minska och det ska vara nolltolerans mot klotter och skadegörelse.*

Förvaltningens plan för genomförande

Att åtgärda skadegörelse är ett prioriterat område men långa leveranstider kan medföra att reparationer drar ut på tiden. Veckovis statistik över skadegörelse sammanställs och förmedlas till berörda verksamheter. Förebyggande åtgärder planeras och genomförs utifrån denna lägesbild. All skadegörelse polisanmäls och om gärningspersonen identifieras vid skadegörelse kommer ersättning utkrävas från den som utfört skadegörelsen.

IT

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

IT-funktionen ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet upprätthålla och utveckla en effektiv, tillgänglig och driftsäker IT-miljö.

Service desk ska ge stöd och support till politiker och medarbetare i kommunen och skapa förutsättningar för verksamheterna att lyckas i sina grunduppdrag.

IT-funktionen ska skapa förutsättningar för att systemförvaltningen av verksamheternas IT-system fungerar och vara stöd i förvaltningens digitalisering. Funktionens personal ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

Funktionen omfattas exempelvis av lagen om offentlig upphandling, lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster med särskilda krav på leverantör av samhällsviktiga och digitala tjänster samt lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

IT-funktionen arbetar efter kommunens miljöpolicy.

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Tillgång till nätverk i procent av total tid	99,4	99,4	99,6	99,8
Tillgång till internet i procent av total tid	99,4	99,4	99,6	99,8
Antal incidenter som påverkat leverans till kund (ärenden nivå 1)	139	102	93	88
Andel ärenden från skolan som återkopplats inom 4 timmar (ärenden nivå 2)			93	95
Andel ärenden från skolan som lösts inom 8 timmar (ärenden nivå 3)			85	84
Andel hårdvara som återvinns eller återanvänds via samarbetspartners	99	99	99	99
Nöjd kundindex (NKI)	64		72	
Personalindex	75		81	

Hårdvara avser de datorer, läsplattor och mobiltelefoner som köps in av IT-funktionen.

Ärendenivå 1 - 3 där,

1 är en incident på kritisk IT-tjänst/system där verksamheten lider stor skada.

2 är en incident på IT-tjänst/system som påverkar verksamheten negativt.

3 är en incident relaterad till användare som tar kontakt med service desk.

Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal ärenden i servicedesk	11 328	11 000	10 000	9 000	9 000
Antal samtal till servicedesk	10 753	10 500	10 000	10 000	9 000
Antal användare i administrativa nätverket	2 310	2 800	2 750	2 750	2 750
Antal datorer som IT-funktionen ansvarar för	1 219	1 430	1 700	2 000	2 200
Antal Iphone samt Ipad som IT-funktionen ansvarar för	1 816	1 930	2 100	2 200	2 300
Antal accesspunkter i det trådlösa nätverket		1 480	1 530	1 600	1 600
Antal switchar i nätverket		350	350	350	350
Antal hanterade/genomförda RFNS-ärenden	40	35	40	45	50
Andel verksamhetssystem som omfattas av systemförvaltningsmodellen			80	90	90

Antalet Iphone samt Ipad som IT-funktionen ansvarar för har ökat. Detta beror delvis på införandet av en ny telefonlösning där äldre teknik avvecklas och delvis ersätts med mobiltelefoner.

RFNS - Request For New Services, verksamhetsprojekt som ligger utanför ordinarie drift.

Antalet datorer som IT-funktionen ansvarar för har ökat. Detta beror på att IT-funktionen även ansvarar för datorer uttrullade till förskolan (UKF) från och med 2022.

Mål

Inriktningar

Verksamheten skall stödja en digitalisering som ger effektivisering och/eller uppnår högre medborgar-/näringslivsnytta.

Förvaltningens plan för genomförande

IT-funktionen kommer att samverka med enheten för digital utveckling för att stödja och realisera digitaliseringsarbete i förvaltningen genom att tillhandahålla en stabil och tillgänglig IT-plattform. Arbetet med strategiska samverkansmöten med sektorerna fortsätter. IT-funktionens uppdrag är att utifrån de behov som uppkommer vara ett stöd i att realisera sektorernas/funktionernas digitaliseringsarbete.

Måltidsservice

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Måltidsservice ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet tillgodose verksamheternas efterfrågan på måltider.

Funktionen ska laga maten från grunden och sträva efter att göra det med svenskproducerade livsmedel, så nära matgästen som möjligt.

Måltidsservice ska arbeta aktivt för att minska miljöpåverkan och matsvinnet på förskolor, skolor och äldreboenden. Maten som serveras till barn, elever och äldre ska säkerställa goda matvanor och anpassas efter varje åldersgrupps närings- och energibehov.

Funktionens personal ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

Funktionen omfattas av livsmedelslagen, lagen om offentlig upphandling samt regler och anvisningar från miljö- och bygglovsnämnden. Dessutom arbetar måltidsservice utifrån Livsmedelsverkets rekommendationer för näringsrik mat. Måltidsservice arbetar efter kommunens miljöpolicy samt plan för fossiloberoende förvaltning.

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Matsvinn (kg/person/år)	13	13	15	15
Andel livsmedel som främjar biologisk mångfald (%)	32	33	30	29
Andel tillagningskök (%)	80	80	80	80
Andel svenskproducerat kött (%)	95	95	95	95
Nöjd kundindex	76		78	
Personalindex	82		86	

Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Råvarukostnad per matgäst och år	2 580	2 400	2 760	2 760	2 760
Antal matgäster	8 700	9 550	9 400	9 250	9 250

Mål

Inriktningar

Matsvinnet ska minska.

Förvaltningens plan för genomförande

Måltidsservice arbetar aktivt med att minska matsvinnet. Under året kommer följande områden att vara i fokus gästen, omsorgspersonal som serverar måltider samt effektivisera hanteringen av matsvinsdata för att snabbare kunna kommunicera ut den.

Måltidsservice arbetar fortsatt med att utveckla matlagning och metodik enligt fastställd plan och under året berörs främst kök i Landvetter och kommunens östra delar. Dessutom fortsätter påbörjat arbete med personalen inom äldreomsorgen. Funktionen kommer att utveckla sina temaveckor för att få gäster och pedagoger mer involverade i måltiden. Fokus kommer främst att vara ekonomi, hållbarhet och samverkan.

Service

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Servicefunktionen ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet ge service utifrån områdena fordon, mark och anläggning, budget- och skuldrådgivning, kontaktcenter samt kontorservice.

Funktionen ska vara drivande i förvaltningens omställning till en fossilfri fordonsflotta. Servicefunktionen ska driva och utveckla förvaltningens övergång till ökad digital kundservice genom att kontaktcenter är en väg in för kommuninvånarna. Kontaktcenter har också uppdraget att stödja och utveckla förvaltningens servicenivå mot invånare och företagare.

Funktionen ska tillse att det finns välfungerande och ändamålsenliga idrotts- och motionsanläggningar för kommunens invånare. Servicefunktionen ska också upprätthålla och utveckla en effektiv och väl fungerande postservice samt vaktmästartjänst till kommunhusen.

Funktionens personal ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

Funktionen omfattas exempelvis av lagen om offentlig upphandling och socialtjänstlagen (budget- och skuldrådgivning). Servicefunktionen arbetar också efter kommunens miljöpolicy samt plan för fossiloberoende förvaltning.

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Tillgänglighet - andel samtal som kommer fram till kontaktcenter	91	94	95	97
Förbrukning gummigranulat (kg), medelvärde över tre år	25 580	19 240	12 980	10 000
Andel elbilar	1,2	73,6	73,5	70,5
Andel fordonskilometer med förnybart bränsle		23,3	39,8	45
Utrustning och skötsel av idrotts- och motionsanläggningar (medborgarundersökning SCB)	6,7		6,9	
Nöjd kundindex (NKI)	84		85	
Personalindex	89		91	

Medborgarundersökningen (Utrustning och skötsel idrotts- och motionsanläggningar): Delfrågan ger möjlighet att betygssätta på en skala 1-10.

Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal ärenden till kontaktcenter	23 465	71 000	61 000	51 000	50 000
Antal bilar	154	156	155	150	150

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal idrottsanläggningar (idrottshallar, gymnastikhallar, idrottsplatser, elljusspår, ishall)	93	95	96	96	98
Antal badplatser som sköts av kommunen	6	6	6	6	6

Mål

Inriktningar

Verksamheten skall bidra till kommunens ambition att vara en serviceorganisation för medborgare och näringsliv.

Förvaltningens plan för genomförande

Kontaktcenter ska utifrån kontakt med kommunens invånare, företag och sektorer identifiera behov och vara ett stöd i att realisera, exempelvis i form av nya e-tjänster. Genom att digitalisera fler tjänster kommer kontaktcenter att bidra till att kommunen utvecklas som serviceorganisation. Kontaktcenter har utöver detta ett uppdrag i att påtala de behov och synpunkter på förändring av kommunens service som framkommer i kontakterna med invånare och företag.

Städservice

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Städservice ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet tillgodose kvalitetssäkrade städtjänster enligt standarden Insta 800/nordisk standard åt förvaltningens verksamheter.

Städservice ska ansvara för daglig städning, golvvård, flyttstädning, byggstädning, höghöjdsstädning, och fönsterputs.

Funktionens personal ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

Funktionen omfattas av lagen om offentlig upphandling samt regler och anvisningar från miljö- och bygglovsnämnden. Städservice arbetar efter kommunens miljöpolicy.

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Avverkningsgrad (kvm/person/timme)	238	256	255	258
Andel godkända kvalitetsmätningar (%)		79	81	92
Antal inköpta plastpåsar (25 l) per kvm	3,3	2,8	2,5	2,6
Nöjd kundindex (NKI)	68		67	
Personalindex	83		86	
Städkem per år i förhållande till städya, kvm (liter)	0,02	0,03	0,05	0,03

Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Städya (kvm)	157 095	157 500	158 565	158 565	165 029
Antal städoobjekt	119	121	120	120	121

Säkerhet

Grunduppdrag och kvalitetsstyrning

Grunduppdrag

Säkerhetsfunktionen ska med fokus på kostnadsmedvetenhet och hållbarhet samordna och utveckla arbetet inom områdena säkerhet, trygghet, krisberedskap och civilt försvar. Funktionen ska också stödja förvaltningen att öka sin kunskap och förmåga inom dessa områden.

Säkerhetsfunktionen ska ansvara för säkerhetsskyddet och att förvaltningen har en fungerande central krisledning.

Funktionens personal ska, med gott bemötande, ge kunderna god service.

Funktionen omfattas exempelvis av lagen om offentlig upphandling, lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster, säkerhetsskyddslagen, kamerabevakningslagen samt lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Placering "trygg och säker kommun" (öppna jämförelser)	23	22	17	20
Antal anmälda brott, skadegörelse	381	448	686	870
Nöjd kundindex (NKI)		60		66
Personalindex		71		79
Upplevd otrygghet utomhus när det är mörkt ute (%)				

Nöjd kundindex och personalindex hämtas från sektorns kundenkät.

"Upplevd otrygghet utomhus när det är mörkt ute" avser andel låga betyg i SCB:s medborgarundersökning.

Informationstal

	Bokslut 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal utbildningar/övningar för hela eller delar av krisorganisationen	5	7	7	7	7
Antal objekt med kamerabevakning	0	10	7	11	15

Mål

Inriktningar

Verksamheten skall arbeta för att öka tryggheten för medborgarna, bland annat genom trygga miljöer i alla delar av kommunen.

Förvaltningens plan för genomförande

Grunden i det trygghetsskapande arbete som säkerhetsfunktionen ansvarar för utgörs av ronderande områdesbevakning i samtliga kommundelar. Bevakningen anpassas löpande efter rådande lägesbild.

Samverkan med polis sker löpande, för att skapa förutsättningar för effektiva insatser och god närvaro. Säkerhetsfunktionen deltar i SSPF:s arbete för att uppnå förvaltningsövergripande samordning av insatser och åtgärder riktat mot barn och ungdomar.

Säkerhetsfunktionen erbjuder stöd och rådgivning till fastighetsfunktionen och sektorn för samhällsbyggnad vad gäller utformning av buskage, belysning, byggnation med mera för att öka tryggheten i anslutning till kommunens fastigheter och allmänna ytor.

Kommunstyrelsens mål och inriktningar för 2023

- *Våra medborgares upplevda otrygghet ska minska*
- *Tryggheten i kommunen ska öka*
- *Kommunens beredskapsförmåga ska öka*
- *Skadegörelsen i och runt kommunens skolor ska minska och det ska vara nolltolerans mot klotter och skadegörelse.*

Förvaltningens plan för genomförande

Grunden i det trygghetsskapande arbete utgörs av ronderande områdesbevakning i samtliga kommundelar. Bevakningen anpassas löpande efter rådande lägesbild.

Samverkan med polis sker löpande, för att skapa förutsättningar för effektiva insatser och god närvaro. SSPF utgör en viktig samarbetsyta i arbetet för att uppnå förvaltningsövergripande samordning av insatser och åtgärder riktade mot barn och ungdomar. Utformning av buskage, belysning, byggnation med mera är viktiga faktorer för att öka den upplevda tryggheten i anslutning till kommunens fastigheter och allmänna ytor.

Under 2023 fortsätter arbetet med att förse kommunens äldreboende med stationär reservkraft. Inkoppling av trycksatt nödvatten på kommunens trygghetspunkter slutförs. Åtgärder för respektive sektor utifrån risk- och sårbarhetsanalysen (RSA) ska följas upp och arbetet med förvaltningens kontinuitetsplanering ska utvecklas. Ny utbildnings- och övningsplan för mandatperioden tas fram och verkställs. Skadegörelse och klotter i och runt kommunens skolor ska motverkas genom kamerabevakning, områdesbevakning samt samordning med övriga sektorer i förvaltningen. Åtgärder planeras och genomförs utifrån aktuell lägesbild och sammanställd statistik.

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2023-2027
KOMMUNLEDNING OCH STÖDFUNKTIONERNA
SB=Startbesked krävs

Proj SB nr	Projekt/beskrivning (belopp i tkr)	Projektbudget totalt		Budget 2023		Budget 2024		Budget 2025		Budget 2026		Budget 2027	
		Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
SB IA01	Konstnärlig utsmyckning				812		1 127		1 527		627		727
Summa inkomster/utgifter				0	812	0	1 127	0	1 527	0	627	0	727
Summa netto				812		1 127		1 527		627		727	

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2022-2026
SEKTOR FÖR SAMHÄLLSBYGGNAD
SB=Startbesked krävs

Proj SB nr	Projekt/beskrivning (belopp i tkr)	Projektbudget		Budget 2023		Budget 2024		Budget 2025		Budget 2026		Budget 2027	
		Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
	Trafik egna projekt												
IR83	Mölnlycke fabriker inom plan		56 000		5 000		5 000						
IR65	Mölnlycke fabriker utanför plan		27 000		5 000		5 000						
IR87	Hällingsjö Rävlanda GC-väg		30 000						5 000				
IR51	Wendelsv Gärdesområdet GC-väg		15 000		2 000		5 000						
IR96	ME, Biblioteksvägen upprustning		16 000				5 000						
IR82	Elektr. Info-Skyltar Infart Hk		1 000		1 000								
IR08	Bro Stationsgatan, Landvetter		5 000		4 000								
IR06	Cirkulation Boråsvägen/Råda		8 000										
IR07	Wendelstrand-Solsten GC -väg		8 500	2 500	6 500	2 500							4 000
IR20	Bocköhalvön projektering		1 000		1 000								
IR72	Abborrtjärn		19 700		5 000		12 000		2 700		19 700		
SB IR25	Massetjärn stadspark förstudie/proj		500		500								
SB IR40	Flytt Salmereds återvinningsstation		1 000		1 000								
SB IR45	Solviksbro		4 000		4 000								
	Löpande åtgärder komponentutbyte												
IR46	Kollektivtrafikåtgärder		500		500		500		500		500		500
IR81	Trafiksäkra Cykel- O Skolvägar		1 500		1 500		1 500		1 500		1 500		1 500
IR39	Trafikmiljöåtgärder		4 000		4 000		4 000		4 000		4 000		4 000
IR90	Reinvesteringar, underhåll verksamhet gata		6 500		6 500		6 500		6 500		6 500		6 500
IR30	Konstruktioner		2 000		2 000		2 000		2 000		2 000		2 000
IR05	Dagvattenåtgärder		2 000		2 000		2 000		2 000		2 000		2 000
	Summa egna projekt, Trafik				0	51 500	43 500	0	30 200	19 700	28 500	0	20 500

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2022-2026
SEKTOR FÖR SAMHÄLLSBYGGNAD
SB=Startbesked krävs

Proj SB nr	Projekt/beskrivning (belopp i tkr)	Projektbudget		Budget 2023		Budget 2024		Budget 2025		Budget 2026		Budget 2027	
		Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
	Trafik, projekt anslutna till exploaterings- projekt												
	<i>Trafik extra i anslutning till exploateringsp</i>		43 000						10 000		5 000		20 060
IR36	Mölnlyckemotet-Kollektivtrafik												
	<i>Stutredovisningar exploatering, ej likvid</i>												
IT61	Mölnlyckemotet	11 900	11 900			11 900	11 900						
IT64	Idrottskatan	36 300	36 300	36 300	36 300								
IT50	Landvetters backa - västra	21 000	21 000										
IT66	Landvetter centrum	18 740	18 740			18 740	18 740						
IT67	Landvetter Södra (Magasinsvägens förlängning)	76 000	76 000		76 000								
IT68	Säteriet Särskilt boende	1 800	1 800	1 800	1 800								
IT69	Detaljplan skola Djupedal	2 500	2 500	2 500	2 500								
IT70	Enebacken II	55 400	55 400										
IT71	Bocköhalvön	4 000	4 000										
IT63	Valborgskulle	10 000	10 000	5 000	5 000	5 000	5 000			5 000	5 000	50 400	50 400
IT35	Säteriet Förbo	15 000	15 000			15 000	15 000			4 000	4 000		
IT37	Björöd, Alberts väg	7 500	7 500	7 500	7 500								
IT44	Bråta, Wendelstrand	20 000	20 000	20 000	20 000								
	Summa projekt anslutna till exploatering, Trafik			149 100	149 100	50 640	50 640	0	10 000	9 000	14 000	50 400	70 460
	Summa för Trafik totalt			149 100	200 600	53 140	94 140	0	40 200	28 700	42 500	50 400	90 960
	Summa netto Trafik			51 500		41 000		40 200		13 800		40 560	
	Övrigt												
IU10	Digital konf. teknik		200		200								
IU07	Ärendehanteringssystem -tillägg		1 000		500								
IU12	Drönare		200		200								
IU14	Verksamhetssystem -Digitala detaljplaner		300		300								
	S:a inkomster/utgifter övrigt, SHB			0	1 200	0	0	0	0	0	0	0	0
	S:a netto Övrigt			1 200		0		0		0		0	
	Summa inkomster/utgifter för sektorn			149 100	201 800	53 140	94 140	0	40 200	28 700	42 500	50 400	90 960
	Summa netto för sektorn			52 700		41 000		40 200		13 800		40 560	

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2023-2027
SEKTOR FÖR TEKNIK OCH FÖRVALTNINGSSTÖD
SB=Startbesked krävs

SB nr	Proj Projekt/beskrivning (belopp i tkr)	Projektbudget totalt		Budget 2023		Budget 2024		Budget 2025		Budget 2026		Budget 2027	
		Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
	Fastighet												
	<i>LRP</i>												
IC89	Ishall, nybyggnad - Isrink med läktare samt träningsrink och idrottshall.		230 000		2 000		75 000		149 500				
	<i>Övrigt inom fastighet</i>												
	Sektorsövergripande, fastighet												
IC10	Maskiner/redskap				250		250		250				250
IC20	Komponentutbyte planerat underhåll				33 000		58 000		58 000				58 000
IC21	Komponentutbyte akut underhåll				1 000		1 000		1 000				1 000
IC22	Säkerhetslarm				1 200		1 200		1 200				1 200
IC44	Byte till LED belysning				500		500		500				500
IC60	Verksamhetsanpassning				2 000		2 000		2 000				2 000
IC66	Upprustning utemiljö				2 000		2 000		2 000				2 000
IC85	Garantiarbeten				500		500		500				500
IC90	Upprustning av värme- och				1 000		1 000		1 000				1 000
IC95	Energiomställning				2 000		2 000		2 000				2 000
IC78	Kommunhusets ventilation				4 000		0		0				0
	Förskola												
IC37	Belysning på förskolegårdar				300		300		300				300
IC68	Lokalanpassning förskola				700		700		700				700
	Grundskola												
IC26	Belysning på skolgårdar och gångstråk				250		250		250				250
IC69	Lokalanpassning grundskola				700		700		700				700
	Kultur och fritid												
IC46	Garantiåtgärder och besiktningar för gymnastik- och trampolinhall				200		0		0				0
	Socialtjänsten												
IC53	Bostadsrätter renovering				1 000		1 000		1 000				1 000
	Övrigt												
IC12	Råda Säteri, stenmurar och gångstråk				500		500		500				500
IC16	Utbyte av fettavskiljare				1 000		1 000		1 000				1 000
IC65	Upprustning gårdar skolor/förskolor				2 000		2 000		2 000				2 000
IC67	Ombyggnad kök				1 500		1 500		1 500				1 500
IC72	Renovering Mangårdsbyggnaden				23 000								
IC97	Installation av reservkraftverk				4 400		5 100		5 400				0
	Summa Fastighet			0	85 000	0	156 500	0	231 300	0	76 400	0	76 400

INVESTERINGSBUDGET/PLAN 2023-2027
SEKTOR FÖR TEKNIK OCH FÖRVALTNINGSSTÖD
SB=Startbesked krävs

SB nr	Proj Projekt/beskrivning (belopp i tkr)	Projektbudget totalt		Budget 2023		Budget 2024		Budget 2025		Budget 2026		Budget 2027	
		Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
	Ledning												
IC01	Kontorsinventarier TOF				100		100						100
	Summa Ledning			0	100	0	100	0	0	0	0	0	100
	IT												
IB02	Infrastruktur				4 450		4 750						2 800
	Summa IT			0	4 450	0	4 750	0	5 100	0	3 600	0	2 800
	Service												
IC02	Inventarier husansvarig				100		100						100
IF01	MASKINER, INVENTARIER OCH FORDON (Går till Jönköpingsregionen)				200		300						300
IF04	Maskiner, fordon, redskap och inventarier (trafikanläggningar)				1 600		200						3 000
IF21	Upprustning lekutrymmen						200						
IF30	Upprustning av badplatser						200						
IF45	Upprustning spår och ridstigar				300								400
IF60	Nya belysningsstolpar samt LED-armaturer Wendelsberg				3 000								
IF62	Inköp av isskötselmaskiner												
IF63	Inventarier till personalrum i ny ishall												
IF64	Upprustning och byte av konstgräs, Djupeadal A-plan						7 000						
IF65	Upprustning och byte av konstgräs, Härrydaplan												
IF66	Upprustning och byte av konstgräs, Djupeadal B-plan												
IF67	Upprustning och byte av konstgräs, Rävlanda												
IF68	Nytt konstgrässystem Säteriets närdrottsplats												7 000
	Summa Service			0	5 200	0	8 000	0	13 900	0	8 700	0	10 800
	Städservice												
IC05	Tvätt- och städmaskiner				500		500						500
IC08	Städmaskin ishall + idrottshall												
IC06	Städmaskin hall Mke fabriker				200								
	Summa Städservice			0	700	0	500	0	600	0	500	0	500
	Måltidsservice												
IC07	Maskiner och inventarier måltidsservice				500		500						500
	Summa Måltidsservice			0	500	0	500	0	500	0	500	0	500
	Summa inkomster/utgifter för sektorn			0	95 950	0	170 350	0	251 500	0	89 800	0	91 100
	Summa netto för sektorn				95 950		170 350		251 500		89 800		91 100

Exploateringsverksamhet 2023-2027-∞
SEKTORN FÖR SAMHÄLLSBYGGNAD
Exploatering på kommunal mark

Benämning	Projektkalkyl		Res.	Ingående balans 2022		Kalkyl/Prognos 2022		Kalkyl 2023		Kalkyl 2024		Kalkyl 2025		Kalkyl 2026-∞		Kalkyl 2027-∞		
	Ink.	Utg.		Ink.	Utg.	Netto	ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.
Verksamhetsmark																		
Hindås Industriområde (Vattenverket)	-3 000	3 300	300	-63	10 459	10 396	-3 075	60			-5 600	460						
Airport City etapp 4	-205 325	87 500	-117 825		10 946	10 946	-188 865	76 554	-16 460	0								
Mölnlyckemotet	-30 930	15 040	-15 890		4 183	4 183		5 000			5 857							
Detailplan Skola Djupedalsäng	-17 955	7 400	-10 555		2 375	2 375		100			100							
Ishall och Travelpark Assmunds	-15 600	14 100	-1 500		64	64		1 200			-3 600	6 450						
Företagsparken III	-101 486	60 800	-40 686		68	68		1 000			2 400							
Bårhults Företagspark	-79 300	52 200	-27 100		20 522	20 522	-18 000	300										
Summa Verksamhetsmark	-453 596	240 340	-213 256	-63	48 616	48 553	-209 940	81 339	-18 031	8 700	-9 200	15 267	-54 064	35 286	-56 736	27 432	-50 000	0
Netto Verksamhetsmark		-213 256			48 553		-128 601		-9 331		6 067		-18 778		-29 304		-50 000	
Mark för bostäder																		
Landvetters Backa (Västra&Östra)	-87 800	90 200	2 400	-79 751	60 186	-19 564		400	-7 000	400		10 000						
Landvetter Centrum	-75 600	36 300	-39 300	-36 025	17 113	-18 912		3 000		10 660	-9 500	1 660		680				
Bocköhalvön	-19 600	14 850	-4 750		1 281	1 281		1 589		3 900	-500	6 080		2 000				
Idrottsgatan Mölnlycke	-89 500	70 400	-19 100	-67 481	25 470	-42 011	-9 922	44 930	-12 097									
Landvetter Södra				-9 796	135 168	125 372	-830	19 830	-830	40 830	-1 840	10 840		1 250		-1 250	1 250	
Säteriet, Särskilt Boende	-13 000	7 200	-5 800	-9 423	1 085	-8 338	-1 790	3 500	-1 787	2 615								
Enebacken II	-115 100	98 400	-16 700		6 664	6 664		3 180		44 700	-75 300	38 856		5 000		-19 900		
Valborgs Kulle	-28 015	16 653	-11 362		2 493	2 493		1 484		5 250	-9 353	5 250		2 176		-7 800		
Strukturplan Mölnlycke Centrum	-74 315	41 000	-33 315	-73	753	680		400		400		1 200		15 000		-35 000	15 000	8 000
EDP Bostäder P-hus i Mölnlycke /Bostäder i Kindbögården 1:60	-40 000	25 000	-15 000		2	2		498		500		500		13 500		-20 000	10 000	
Summa mark för bostäder	-542 930	400 003	-142 927	-202 549	250 215	47 667	-12 542	78 811	-21 714	109 255	-96 493	74 386	-104 712	49 606	-115 234	30 250	-5 565	9 250
Netto mark för bostäder		-142 927			47 667		66 269		87 541		-22 107		-55 106		-84 984		3 685	
Totalt Exploatering brutto	-996 526	640 343	-356 183	-202 612	298 831	96 220	-222 482	160 150	-39 745	117 955	-105 693	89 653	-158 776	84 892	-171 970	57 682	-55 565	9 250
Totalt Exploatering netto		-356 183			96 220		-62 332		78 210		-16 040		-73 884		-114 288		-46 315	

**Exploateringsverksamhet 2023-2027-∞
SEKTORN FÖR SAMHÄLLSBYGGNAD
Exploatering på privat mark**

Benämning	Projektalkyl		Kalkyl/Prognos 2022		Kalkyl 2023		Kalkyl 2024		Kalkyl 2025		Kalkyl 2026-∞		Kalkyl 2027-∞		
	Ink.	Utg.	Res.	ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.	Ink.	Utg.
Verksamhetsmark															
EDP Fläskebo avfallsanläggning	-2 500	2 500	0	-1 250	1 250	-1 250	1 250	-830	830	-840	840				
Airport city etapp 5	-2 500	2 500	0	-830	830	-830	830	-840	840	-660	660				
EDP Gökskulla 3:33 Bråta 2:106 Bårhult I	-2 500	2 500	0	-830	830	-830	830	-840	840	-660	660				
EDP Fåxhult 1:33	-2 000	2 000	0	-660	660	-660	660	-2 330	2 330	-1 520	1 520	0	0	0	0
Summa Verksamhetsmark	-9 500	9 500	0	-2 080	2 080	-3 570	3 570	-2 330	2 330	-1 520	1 520	0	0	0	0
Netto Verksamhetsmark															
Mark för bostäder															
EDP Säteriet, Förbo	-16 900	13 200	-3 700		5 000	-3 000	5 000	-9 000	0	-2 500	0	-2 400	4 000		
EDP Bråta, Wendelstrand	-900	900	0	-200	200	-300	300	-200	200	-200	200				
EDP Björrod, Alberts väg	-700	700	0												
EDP Växthusen	-49 600	49 600	0	-950	950	-950	950	-22 500	22 500	-22 500	22 500				
EDP Slamby	-1 600	1 600	0	-530	530	-530	530	-540	540						
Hindås Trädgårdsstad	-2 500	2 500	0	-830	830	-830	830	-840	840						
Rävlanda Sanatorium	-2 000	2 000	0	-660	660	-660	660	-680	680						
Borgåsens fsk Landvetter	-1 000	1 000	0	-330	330	-330	330	-340	340						
Tahult 4:2	-2 000	2 000	0	-660	660	-660	660	-660	660	-660	660	-680	680		
EDP Hälsans hus / Bårekulla 1:3	-2 000	2 000	0	-660	660	-660	660	-680	680						
Summa mark för bostäder	-79 200	75 500	-3 700	-4 160	9 160	-7 260	9 260	-35 440	26 440	-25 860	23 360	-3 080	4 680	0	0
Netto mark för bostäder				5 000		2 000		-9 000		-2 500		1 600		0	
Totalt Exploatering brutto				-6 240	11 240	-10 830	12 830	-37 770	28 770	-27 380	24 880	-3 080	4 680	0	0
Totalt Exploatering netto				5 000		2 000		-9 000		-2 500		1 600		0	

Sammanträdesdatum
2022-12-15

§ 203

Dnr 2022KS284

Fastställande av budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun

Beslut

Kommunfullmäktige antar *Budget 2023 med plan för perioden 2024 - 2027 samt mål och inriktningar* från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet (Rödgrön samverkan).

Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.

Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2023.

Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.

Kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploateringar.

Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr.

Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde.

Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerevision.

Reservationer

Peter Arvidsson (SD) reserverar sig mot beslutet och meddelar att han avser komma in med en skriftlig reservation före justeringen. Vid justeringen av protokollet finns ingen skriftlig reservation från Peter Arvidsson.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige fastställde oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona den 17 november 2022 § 187.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Kommunfullmäktige fattade 16 juni 2022 beslut om budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun.

I 11 kap. 10 § kommunallagen (2017:725) anges att anges att ”de år val till fullmäktige har hållits i hela landet ska budgeten fastställas av det nyvalda fullmäktige”. Det innebär att kommunfullmäktige ska behandla budgeten ytterligare en gång.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 27 oktober 2022 § 362
- Tjänsteskrivelse 22 september 2022
- Kommunfullmäktiges beslut 16 juni 2022 § 100
- Kommunstyrelsens beslut 2 juni 2022 § 225
- Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024-2027 samt kommunövergripande mål och inriktningar från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet
- Mål, inriktning och budget 2023, röd-grön samverkan
- Sverigedemokraternas budget 2023
- Förvaltningens bedömning och underlag för budget 2023-2025 inklusive bilagorna: Befolkningsprognos 2022-2031, Lokalresursplan 2023-2027 tabeller, Investering och exploatering 2023-2027, bostadsförsörjningsprogram 2023-2027

Förslag till beslut på sammanträdet

Maria Kornevik Jakobsson (C) föreslår med instämmande av Per Vorberg (M), Anders Halldén (L), Kersti Lagergren (M), Håkan Eriksson (KD), Martin Tengfjord (SP), Jan Gustavsson (KP), Evalotta Liljenzin (M) och Katia Petkova Valkova (M) att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag, *Budget 2023 för Härryda kommun med plan för perioden 2024- 2027 samt mål och inriktningar* från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Sportpartiet och Kommunpartiet med tillägget att kommunfullmäktige noterar att ett nytt strategiskt program för mandatperioden 2022-2026 ska arbetas fram och behandlas av kommunfullmäktige under första delen av 2023.

Patrik Linde (S) föreslår med instämmande av Kristin Arplöw (S), Marie Strid (MP), Sven-Åke Hallgren (V), Kajsa Lackovic (S), Roland Jonsson (MP), Robin Hododi (S), Robert Langholz (S), Thomas Gustafsson (S), Siv Hallbert (S) och Jonas Andersson (S) att kommunfullmäktige fastställer *Budget 2023 med plan för perioden 2024 - 2027 samt mål och inriktningar* från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet (Rödgrön samverkan).

Per Olov Risman (SD) föreslår med instämmande av Peter Arvidsson (SD) att kommunfullmäktige fastställer *Budget 2023 med flerårsplan 2024–2025 för Härryda kommun* från Sverigedemokraterna.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Patrik Strömstén (SD) föreslår att ärendet bordläggs.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att han kommer att ställa bordläggning mot att avgöra ärendet idag. Om kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag kommer ordföranden ställa kommunstyrelsens förslag, Patrik Lindes förslag och Per Olov Rismans förslag mot varandra.

Kommunfullmäktige godkänner redovisad beslutsgång.

Bordläggning och avgöra ärendet idag

Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar att avgöra ärendet idag.

Kommunstyrelsens förslag, Patrik Lindes förslag och Per Olov Rismans förslag

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag, Patrik Lindes förslag och Per Olov Rismans förslag mot varandra och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärs. Ordföranden meddelar att kommunstyrelsens förslag är huvudförslag.

Framtagande av motförslag - Patrik Lindes förslag och Per Olov Rismans förslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar att Patrik Lindes förslag ska vara motförslag i huvudomröstningen.

Omröstning begärs. Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att utse Patrik Lindes förslag till motförslag.

Nej-röst för att utse Per Olov Rismans förslag till motförslag.

Med 20 ja-röster, 9 nej-röster och 22 som avstår, utser kommunfullmäktige Patrik Lindes förslag till motförslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 1.

Huvudomröstning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Nej-röst för att bifalla Patrik Lindes förslag.

Med 22 ja-röster, 29 nej-röster bifaller kommunfullmäktige Patrik Lindes förslag. Hur var och en röstade framgår av omröstningslista 2.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
---------------------	--------------------

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Signatur justerande			Utdragsbestyrkande
---------------------	--	--	--------------------

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Voteringslista: § 203

Ärende: Fastställande av budget 2023 med plan för perioden 2024-2027 samt mål och inriktningar för Härryda kommun, 2022KS284

Omröstningslista 1

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ledamot			X
Kersti Lagergren (M), ledamot			X
Evalotta Liljenzin (M), ledamot			X
Grim Pedersen (M), ledamot			X
Rickard Rosengren (M), ledamot			X
Gunnar Häggström (M), vice ordförande			X
Kristina Andrén (M), 2:e vice ordförande			X
Bengt Johansson (M), ledamot			X
Hengameh Mokhtari Madjd (M), ledamot			X
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot			X
Tony Wahl (C), ledamot			X
Gun Wågsjö (C), ledamot			X
Anders Halldén (L), ledamot			X
Anita Anger (L), ledamot			X
Håkan Eriksson (KD), ledamot			X
Lars Landrö (KD), ledamot			X
Martin Tengfjord (SP), ledamot			X
Jan Gustavsson (KP), ledamot			X
Patrik Linde (S), ledamot	X		
Kristin Arplöw (S), ledamot	X		
Robert Langholz (S), ledamot	X		
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot	X		
Oskar Sköld (S), ledamot	X		
Jonas Andersson (S), ledamot	X		
Berit Müllerström (S), ledamot	X		
Robin Hododi (S), ledamot	X		
Kajsa Lackovic (S), ledamot	X		
William Kroon Adill (S), ledamot	X		
Siw Hallbert (S), ledamot	X		
Sven-Åke Hallgren (V), ledamot	X		
Marie Strid (MP), ledamot	X		

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Roland Jonsson (MP), ledamot	X		
Kristin Schmitt (MP), ledamot	X		
Peter Arvidsson (SD), ledamot		X	
Jenny Spiik (SD), ledamot		X	
Per Olov Risman (SD), ledamot		X	
Patrik Strömsten (SD), ledamot		X	
Erik Holm (SD), ledamot		X	
Bengt Hellgren (SD), ledamot		X	
Robert Thorin (SD), ledamot		X	
Björn Magnusson (S), ordförande	X		
Tommy Brundin (M), ersättare			X
Katia Petkova Valkova (M), ersättare			X
Peter Numerius (M), ersättare			X
Lennart Winqvist (SP), ersättare			X
Rolf Vestman (S), ersättare	X		
Thomas Gustafsson (S), ersättare	X		
Elin Remme (V), ersättare	X		
Måns Pär Fogelberg (V), ersättare	X		
Danuta Wahlberg (SD), ersättare		X	
Heinz Guth (SD), ersättare		X	
Resultat	20	9	22

Omröstningslista 2

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Per Vorberg (M), ledamot	X		
Kersti Lagergren (M), ledamot	X		
Evalotta Liljenzin (M), ledamot	X		
Grim Pedersen (M), ledamot	X		
Rickard Rosengren (M), ledamot	X		
Gunnar Häggström (M), vice ordförande	X		
Kristina Andrén (M), 2:e vice ordförande	X		
Bengt Johansson (M), ledamot	X		
Hengameh Mokhtari Madjd (M), ledamot	X		
Maria Kornevik Jakobsson (C), ledamot	X		
Tony Wahl (C), ledamot	X		
Gun Wågsjö (C), ledamot	X		
Anders Halldén (L), ledamot	X		
Anita Anger (L), ledamot	X		

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Håkan Eriksson (KD), ledamot	X		
Lars Landrö (KD), ledamot	X		
Martin Tengfjord (SP), ledamot	X		
Jan Gustavsson (KP), ledamot	X		
Patrik Linde (S), ledamot		X	
Kristin Arplöw (S), ledamot		X	
Robert Langholz (S), ledamot		X	
Ulla-Karin Johansson (S), ledamot		X	
Oskar Sköld (S), ledamot		X	
Jonas Andersson (S), ledamot		X	
Berit Müllerström (S), ledamot		X	
Robin Hododi (S), ledamot		X	
Kajsa Lackovic (S), ledamot		X	
William Kroon Adill (S), ledamot		X	
Siw Hallbert (S), ledamot		X	
Sven-Åke Hallgren (V), ledamot		X	
Marie Strid (MP), ledamot		X	
Roland Jonsson (MP), ledamot		X	
Kristin Schmitt (MP), ledamot		X	
Peter Arvidsson (SD), ledamot		X	
Jenny Spiik (SD), ledamot		X	
Per Olov Risman (SD), ledamot		X	
Patrik Strömsten (SD), ledamot		X	
Erik Holm (SD), ledamot		X	
Bengt Hellgren (SD), ledamot		X	
Robert Thorin (SD), ledamot		X	
Björn Magnusson (S), ordförande		X	
Tommy Brundin (M), ersättare	X		
Katia Petkova Valkova (M), ersättare	X		
Peter Numerius (M), ersättare	X		
Lennart Winqvist (SP), ersättare	X		
Rolf Vestman (S), ersättare		X	
Thomas Gustafsson (S), ersättare		X	
Elin Remme (V), ersättare		X	
Måns Pär Fogelberg (V), ersättare		X	
Danuta Wahlberg (SD), ersättare		X	
Heinz Guth (SD), ersättare		X	

Sammanträdesdatum
2022-12-15

Resultat	22	29	0
----------	----	----	---

Budget 2023
med plan för perioden 2024 - 2027
samt mål och inriktningar

**En budget för ett hållbart och
tryggt Härryda**

1	<i>Inledning</i>	3
1.1	Röd-Grön samverkans utgångspunkter	3
1.2	Allmän inledning	4
2	<i>Visionen – utgångspunkt för styrningen</i>	5
3	<i>Mål för god ekonomisk hushållning</i>	6
3.1	Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	6
3.2	Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning	8
4	<i>Prioriterade mål och inriktningar för 2023 på kommunövergripande nivå</i>	9
4.1	Mål: En kommun med fokus på medborgarnas bästa.....	9
4.2	Mål: En kommun med fokus på hållbarhet	9
4.3	Mål: En kommun med fokus på trygghet	10
5	<i>Skattesats</i>	11
6	<i>Driftbudget</i>	11
6.1	Budget för revisorerna	13
7	<i>Investeringar</i>	14
8	<i>Exploateringar</i>	15
9	<i>Långfristig upplåning</i>	16
10	<i>Uppdrag till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden</i>	17
10.1	Uppdrag till kommunstyrelsen	17
10.2	Uppdrag till Välfärdsnämnden	20
11	<i>Förslag till beslut i kommunfullmäktige</i>	22

1 Inledning

1.1 Röd-Grön samverkans utgångspunkter

1.1.1 En budget som bygger Härryda hållbart

Den största utmaningen som våra generationer står inför är omställningen till ett hållbart samhälle. Därför är de röd-grönas förslag en budget som bygger Härryda hållbart. Vår kommun ligger efter i omställningen. Det står klart vid mätningar av kommunens måluppfyllelse. Vi behöver utveckla vårt gemensamma arbete med Agenda 2030. Vi behöver växla upp arbetet och ta fram de åtgärder som gör det möjligt att uppfylla vår del av Parisavtalet.

Det innebär att vi som kommun behöver arbeta med alla de tre hållbarhetsområdena:

1. Ekologisk hållbarhet
2. Social hållbarhet
3. Ekonomisk hållbarhet

Hela vår budget genomsyras av satsningar på hållbarhet för alla vår kommuns medborgare utifrån de olika perspektiven i Agenda 2030 och utifrån de tre hållbarhetsområdena.

För den Röd-Gröna samverkan är det självklart att en hållbar kommun är en trygg kommun.

1.1.2 En budget som bygger Härryda tryggt

Härryda kommun behöver stora satsningar på en ökad trygghet. När vi i Röd-Grön samverkan pratar om trygghet så menas inte bara akuta insatser. Vi menar att det handlar om att bygga ett samhälle för trygghet från grunden. Naturligtvis gör vi satsningar för att skapa trygghet här och nu, men för att nå en trygg och välmående kommun i framtiden behöver mer göras. Vi gör stora satsningar på förebyggande arbete för att skapa trygghet på lång sikt. Dessutom är satsningar på det förebyggande arbetet viktigt för att ta ansvar för kommunens finanser in i framtiden. Förebyggande arbete nu genererar mindre kostnader i framtiden. Viktigast av allt är att förebyggande insatser nu minskar utanförskapet och ökar integreringen i samhället. Det skapar trygghet på både kort och lång sikt.

Hela vår budget genomsyras av satsningar på trygghet för alla våra medborgare både nu och i framtiden.

1.1.3 En budget som tar ansvar för kommuninvånarnas pengar

Med denna budget tar vi ett avstamp mot en politik som tar ansvar för kommuninvånarnas pengar. Kommuninvånarens skatt skall gå till verksamhet, inte till övervinster i välfärden. Vi i Röd-Grön samverkan vill därför att skolor och äldreboenden bara ska byggas när det finns ett behov. Ingen skolkoncerns etablering är så viktig för kommunen att det är värt att ge dem extra lokalbidrag. Vi vill avskaffa LOV och säga nej till alla nya försök att införa LOV i vår kommun. LOV leder antingen till ökade kostnader eller sämre verksamhet. I många fall både och.

Vi vill investera skattemedel i trygghet och hållbarhet för medborgarna istället för att skapa system som hotar den kommunala välfärden. En bra gemensam välfärd ger trygga medborgare och möjliggör satsningar på hållbarhet.

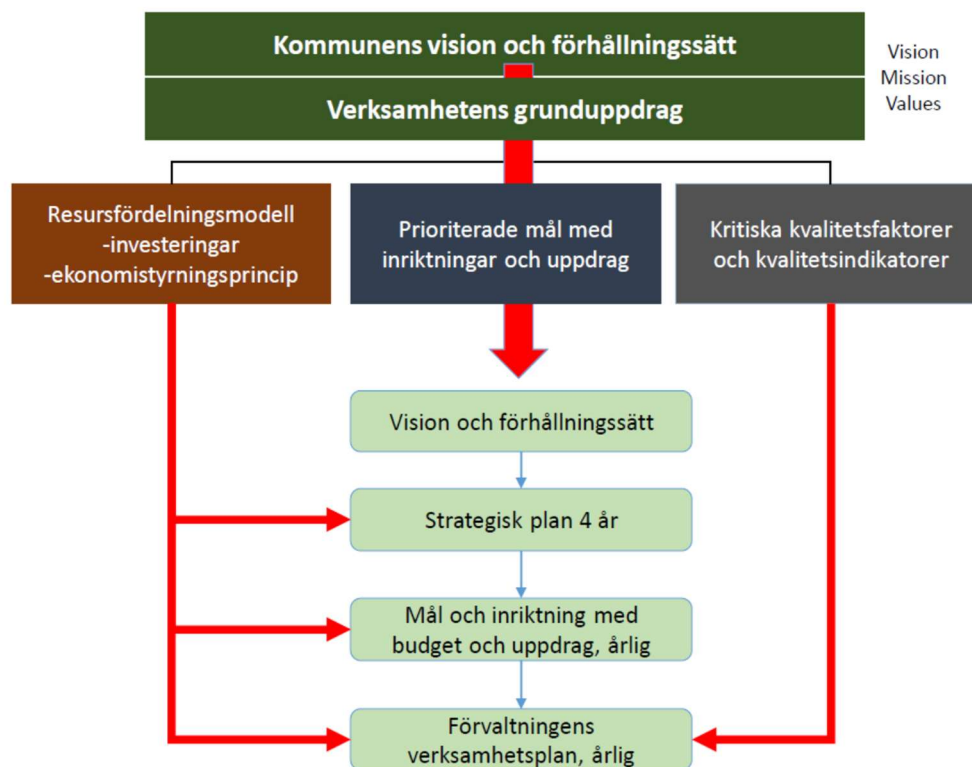
1.2 Allmän inledning

Detta dokument; *Budget 2023 med plan för perioden 2024–2027 samt mål och inriktningar*, är en del i kommunens styrmodell, se bild nedan. Dokumentet är årligt, utarbetas av politiken och fastställs av kommunfullmäktige. Här anges kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar för kommande år samt ekonomiska ramar för respektive nämnd.

Budgetdokumentet utgår från de av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet fastställda strategiska planerna för mandatperioden, ska ge konkretiseringar och lyfta fram det som är särskilt viktigt för 2023. Den strategiska planen beskriver det som politiken vill åstadkomma (den förflyttning/förändring som ska skapas) under mandatperioden som helhet.

En viktig övergripande del i styrmodellen är vision och förhållningssätt. Visionen utgör en gemensam ledstjärna och pekar ut riktningen för kommunen. En annan bärande del i styrmodellen är att tydliggöra verksamheternas grunduppdrag och att säkerställa kvaliteten i grunduppdraget.

Kommunens styrmodell och styrdokument

Bild: Kommunens styrmodell

2 Visionen – utgångspunkt för styrningen

Viktiga delar i kommunens styrmodell är vision och förhållningssätt. Dessa ger styrning på övergripande nivå, pekar ut riktning och ramar för verksamheterna och ersätter därigenom på vissa sätt den tidigare mer detaljerade målstyrningen.

Visionen pekar ut riktningen för kommunens långsiktiga utveckling och ska bidra till att skapa identitet, stolthet och engagemang för kommunen. Förhållningssättet ska genomsyra alla verksamheter och stödja en utveckling mot att visionen uppnås. Visionen fastställdes av kommunfullmäktige i december 2019, förhållningssätten har fastställts av kommundirektören i april 2021.

Vision

Härryda – här vågar vi!

I Härryda kommun bygger vi framtiden. Här har människor och företag möjlighet att växa och blomstra. Här lyfter idéer och landar lösningar som håller för kommande generationer.

Våra ledord: mod, nytänkande, handlingskraft

Förhållningssätt

Varje dag gör vi mötet med Härryda kommun enkelt. Vi är engagerade, ser möjligheter och skapar lösningar. Vi är kompetenta, professionella och öppna för olika perspektiv. Vi prövar nya idéer och vill alltid bli bättre.

Tillsammans åstadkommer vi mer.

3 *Mål för god ekonomisk hushållning*

Målen för god ekonomisk hushållning, såväl ekonomiska mål som verksamhetsmål fastställdes av kommunfullmäktige i beslut om den strategiska planen för mandatperioden. Där framgår också åtgärder som ska genomföras för att nå målen.

Målen för god ekonomisk hushållning, såväl ekonomiska mål som verksamhetsmål skall anpassas till Miljöpartiets, Socialdemokraternas och Vänsterpartiets strategiska planer för mandatperioden. Där framgår också åtgärder som ska genomföras för att nå målen.

För att säkerställa ekonomisk hållbarhet över tid är det viktigt att ta beslut som inte riskerar den kommunala ekonomin på vare sig lång eller kort sikt.

För att säkerställa att vi i vår generation inte skjuter över kostnader till nästa generation skall följande arbete genomföras:

- Kommunala intäkter av engångskaraktär, som till exempel exploateringsöverskott, skall inte användas för att finansiera verksamheten.
- Det är av stor vikt att kommunen genast avbryter allt arbete med att privatisera den kommunala kärnverksamheten.
- Det är också viktigt att vi som kommun säkerställer att de fastigheter, den verksamhet och de bolag som vi har fortsatt ägas av skattekollektivet.
- Vår kommunala skog skall brukas på ett sådant sätt att den ekologiska hållbarheten och den biologiska mångfalden garanteras. Vi vill se en hållbar skogsbruksplan.

3.1 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige antog i juni 2021 följande finansiella mål som mäts och analyseras årligen i rullande fyraårsperioder:

- ***Soliditeten ökar med en procentenhet per år***
- ***Resultatet är 2,5 procent av skatter och bidrag***

De finansiella målen tar sikte på kommunens finansiella ställning och dess utveckling och anger därmed de finansiella förutsättningarna och ramarna för den verksamhet som kommunen bedriver. Målen har som utgångspunkt att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Detta innebär att ingen generation bör behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Överskottet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Nedan redovisas de finansiella målen utifrån budgetförslaget och hur måluppfyllelsen bedöms bli för enskilda år.

	2022	2023	2024	2025
Soliditeten ökar med en procentenhet per år	1%	4%	0 %	0 %
Resultat i mnkr	66,0	8,3	14,1	66,9
Resultatet är 2,5 procent av skatter och statsbidrag	2,7 %	0,3%	0,5%	2,3%

Vi finner att de finansiella målen inte uppnås för vare sig 2023 eller 2024 i denna budget. Vi ser dock positivt på möjligheten att uppfylla detta under varje löpande fyraårsperiod. Detta tack vare de kommunala bidrag vi fick under Corona-pandemin 2020 och 2021 samt en tydlig förbättring för året 2025. Det är hög tid att kommuninvånarna får ta del av dessa pengar. Detta genom satsningar på trygghet, hållbarhet och välfärd. Bristen på måluppfyllelse för målen för ekonomisk hushållning är något som politiken måste följa noga under de kommande åren.

3.1.1 Resultat- och balansbudget

Resultatbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnader exkl avskrivningar	2 016,0	2 232,9	2 425,3	2 534,0	2 613,5
Avskrivningar	124,3	139,1	139,1	145,2	150,9
Verksamhetens nettokostnader	2 140,3	2 371,0	2 564,4	2 679,2	2 764,4
Skatteintäkter	2 150,8	2 193,8	2 341,1	2 453,5	2 580,5
Generella statsbidrag och utjämning	255,8	258,7	266,7	266,1	273,2
Finansiella intäkter	16,8	13,4	11,4	11,4	11,4
Finansiella kostnader	-8,1	-12,0	-1,0	-1,5	-2,0
Finansiella kostnader för pensioner	-13,7	-16,9	-45,5	-36,1	-31,8
Resultat	261,4	66,0	8,3	14,1	66,9
<i>Balanskravsresultat</i>	<i>255,5</i>	<i>45,6</i>	<i>2,5</i>	<i>1,5</i>	<i>50,5</i>

Balansbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2021	Budget 2022	budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
Materiella anläggningstillgångar	2 273,6	2 416,9	2 486,3	2 567,7	2 723,7
Finansiella anläggningstillgångar	206,1	202,6	206,1	206,1	206,1
Summa anläggningstillgångar	2 480,2	2 620,0	2 693,0	2 774,3	2 930,3
Omsättningstillgångar					
Tomtmark för försäljning	187,5	296,0	361,6	336,6	260,2
Fordringar	294,3	186,4	50,0	50,0	50,0
Likvida medel	395,7	367,9	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	877,5	850,3	461,6	436,6	360,2

Summa tillgångar	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	1 470,5	1 296,9	1 544,8	1 558,9	1 625,8
varav årets resultat	261,4	66,0	8,3	14,1	66,9
Skulder					
Avsättningar för pensioner	809,9	800,3	833,4	853,6	858,1
varav avsättning pensionsskuld intjänat före 1998	559,4	529,1	528,5	515,9	499,5
Övriga avsättningar	8,3	9,0	8,3	8,3	8,3
Långfristiga skulder	495,8	768,9	175,7	205,8	235,7
varav lån i banker och kreditinstitut	450,0	736,6	130,0	160,0	190,0
Kortfristiga skulder	573,3	595,3	592,4	584,4	562,7
Summa skulder	1 887,2	2 173,4	1 579,9	1 592,0	1 574,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	3 357,7	3 470,3	3 154,6	3 210,9	3 290,6
SOLIDITET	44%	37%	49%	49%	49%

3.2 Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

- En hållbar befolkningsökning på 1,5 % per år möts med klimat- och miljöanpassade bostäder av hög kvalitet i alla ägande- och upplåtelseformer för ett hållbart boende med neutralt eller positivt klimatavtryck utan påverkan på den biologiska mångfalden.
- Full behovstäckning inom en förskoleverksamhet med mindre barngrupper.
- Alla elever har efter slutförd grundskola eller gymnasieutbildning tillräcklig kompetens för arbete eller fortsatta studier.
- Det finns bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldres och funktionsnedsattas bedömda behov.

För att uppnå dessa verksamhetsmål skall följande arbete genomföras:

- Inga nya entreprenörsdrivna projekt startas
- Det är viktigt att avsluta privatiseringsivern i Härryda omgående. Har vi verksamheten i kommunal regi så kan vi själva styra och reglera så att behovstäckningen uppfylls-
- För att nå målet med att alla elever skall ha tillräcklig kompetens för fortsatt arbete eller studier är det viktigt att säkerställa att vår personal får arbeta med sitt kärnuppdrag.
- Privatisering och LOV leder till en försämrad kvalitet, detta leder till en svårighet med att uppnå målet både på kort och lång sikt. Arbetet med att införa LOV skall omgående avslutas.

4 Prioriterade mål och inriktningar för 2023 på kommunövergripande nivå

4.1 Mål: En kommun med fokus på medborgarnas bästa

Vid varje beslut som kommunen tar skall medborgarens bästa beaktas. Det viktigaste målet är att Härryda kommun skall ta tillvara medborgares bästa. En kommun skall finnas för alla och prioritera insatser för de som har det svårast.

4.2 Mål: En kommun med fokus på hållbarhet

Härryda kommun ska vara en hållbar kommun både nu och i framtiden. Vår kommun skall ses som en förebild. För att nå dit behöver vi arbeta med tre aspekter av hållbarhet.

4.2.1 Ekologisk hållbarhet

Vi skall vara en kommun som ligger i framkant med såväl Agenda 2030, Fairtrade City-diplomering och satsningar på solceller. En kommun som aktivt arbetar för att driva på arbetet med fossilfritt resande både med bilar och inom kollektivtrafiken. Härryda skall vidare arbeta aktivt för att stärka kollektivt resande, så väl med buss, järnväg eller andra framtida transportmedel. Dessa fordon skall vara fossilfria.

Det är en självklarhet att göra omställning av våra egna anläggningar för uppvärmning samt att upphandla fossilfria arbetsfordon och bilar till den kommunala bilpoolen.

Vi skall aktivt arbeta för att behålla den biologiska mångfalden.

För att kunna garantera nästa generations matförsörjning är det av stor vikt att vi behåller stora delar av den jordbruksmark som vi har i kommunen. Vid exploatering på jordbruksmark skall kommunen alltid analysera möjligheten till att exploatera på andra ytor.

4.2.2 Social hållbarhet

Härryda kommun skall aktivt arbeta för att våra medborgare skall känna framtidstro och att de kan påverka det samhälle som de lever i. Det är viktigt att bygga ett hållbart samhälle för alla. Vi sätter särskilt fokus på barn och unga. En barnkonsekvensanalys ska göras vid varje beslut som kan tänkas påverka kommande generationer.

När vi arbetar med nya bostadsområden ska ytan mellan husen vara i fokus för att skapa goda mötesplatser för alla åldrar. Dessa ytor skall vara anpassade så att alla kan använda dem. Det är viktigt att det inte byggs hinder för personer med olika rörelsevariationer.

Alla arbetsgivare måste aktivt arbeta för att deras anställda skall må bra. Detta gäller naturligtvis även i kommunen. Här ser vi satsningar på vår personal som en viktig satsning på social hållbarhet.

Det är också viktigt att arbeta med att skapa möjligheter för våra barn och unga. Detta genom satsningar på föreningslivet samt införandet av en femte Studio i kommunen, Studio Hällingsjö. Denna studio bör samverka med Studio Hindås och Studio Rävlanda för att få till en gemensam enhet med uppehållstider liknande Studio 11 i Mölnlycke. Studio 13 i Landvetter skall också få utvidgade öppettider. Målsättningen är att våra studios skall ha öppet varje vardag. Detta för att ge våra barn och unga meningsfull sysselsättningar på en trygg plats.

4.2.3 Ekonomisk hållbarhet

För att säkerställa de framtida möjligheterna att arbeta med den ekologiska och sociala hållbarheten är det viktigt att det finns en ekonomisk hållbarhet. Den ekonomiska hållbarheten ska inte gå före varken den ekologiska eller den sociala hållbarheten. Vi behöver hitta modeller för att utveckla vår ekonomi så att den stärks och samtidigt minska utanförskapet och säkerställa att även nästa generation har förutsättningar för ett gott liv såväl ekologiskt som socialt. För att på sikt stärka den ekonomiska hållbarheten är det viktigt att inte öka kostnaderna genom att ingå avtal som kostar pengar för nästa generation. En målsättning är att minska kommunens skulder.

Agenda 2030

Arbetet med Agenda 2030 är viktigt. Detta arbete stöttar vi helhjärtat. Arbetet som har gjorts hittills har varit bra som en uppstart av Agenda 2030 arbetet, men nu är det dags att ta det ett steg vidare. Vi behöver fördjupa arbetet med Agenda 2030 genom att bredda och ta in fler mål samt börja arbeta med konkreta åtgärder för att uppnå målen i Agenda 2030.

För att nå detta skall ett fördjupat Agenda 2030 dokument tas fram och en viktig del av detta är en handlingsplan med åtgärder. Här blir det hållbarhetsstrategiska programmet viktigt. Framtagandet av detta program är vägledande för framtiden. Här skall Härryda kommun våga vara aktiva och göra ordentliga ställningstaganden och satsningar. Det är nu vi kan ta de steg som en kommun i framkant skall göra.

Koldioxidbudget

Rapporteringen från forskarvärlden visar att klimatet och biologisk mångfald är oupplösligt förbundna med varandra. Relationen mellan klimatförändringarna, biodiversiteten och god livskvalitet kan inte separeras. Ett välfungerande naturligt system och ett beboeligt klimat är grunden för människors livskvalitet. Rapporteringen visar också att vi endast har tre år på oss att stoppa de ökande utsläppen.

Därför vill vi arbeta för ett uppfyllande av vår del av de nationella klimatmålen - som är fastställt i Parisavtalet - om att minska koldioxidutsläppen, med ett kommunalt mål om minst 20 % minskning för år 2023. För att uppnå Parisavtalet måste en koldioxidbudget tas fram.

4.3 Mål: En kommun med fokus på trygghet

Tryggheten är ett av våra två huvudfokus. Vid varje beslut som tas skall tryggheten beaktas. Finns fler val skall tryggheten vara den avgörande parametern. En trygg kommun är en kommun med fokus på medborgarnas bästa. Se kap 10 Uppdrag till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden

5 Skattesats

Med denna budget fastställs oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.

6 Driftbudget

Bedömningen grundar sig på kommunfullmäktiges och nämndernas beslut om budget för perioden 2022–2026. Ambitionen är att resurstilldelningen till nämnderna skall motsvara den politiskt fastställda verksamhetsplaneringen för år 2023–24, samt justeras för demografiska förändringar och politiska beslut för hela planperioden 2023–25. Resurstilldelningen till nämnderna har anpassats efter den senaste befolkningsprognosen, som visar på fler barn i förskoleålder än föregående prognos. En minskad efterfrågan syns inom vård- och omsorg, vilket innebär ett lägre anslag för den verksamheten.

Det är fortsatt önskvärt att avsätta centrala medel för att finansiera en förvaltningsgemensam Utvecklings- och omställningsresurs direkt under kommundirektören. Anslaget för gemensam kompetensutveckling bör finnas kvar enligt plan och en viss beredskap bör fortsatt finnas för att öka anslaget något med anledning av ny lag kring arbetsgivarens ansvar i samband med den nya lagen om LAS. Hänsyn har även tagits till behovet av att kunna rekrytera trainees.

Det är svårbedömt hur prisökningar kommer att påverka kostnadsbilden och därför har bara egna bedömningar avseende måltidsverksamheten gjorts. I övrigt blir det nödvändigt att följa utvecklingen under den närmaste tiden och ha en beredskap för finansiering. Generellt kommer lokalkostnaderna att öka, beroende på ökat underhåll och högre energipriser.

I bedömningen ingår att kommunstyrelsen skall ha en reserv att fritt fördela mellan nämnderna på 5 Mnkr. Därutöver kan medel för fastighetsunderhåll avsättas med ytterligare 5–10 mnkr under år 2024–25.

Politisk organisation

I befintlig plan ökades anslaget för den politiska verksamheten med 1 mnkr från år 2022. Rensat för utgifter kopplade till valet och interna justeringar bör anslaget för den politiska organisationen öka med ytterligare 1 mnkr inför den nya planperioden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens verksamhetsansvar omfattar sektorerna Samhällsbyggnad och Teknik och förvaltningsstöd samt kommunledning och stödfunktioner.

Inom sektorn för samhällsbyggnad är en justering av taxor beräknad i nivå med index. Resurser för arbetet med översiktsplan, samt samordning av klimatanpassningar bedöms behöva tillskjutas. Det är strategiskt önskvärt att fortsatt kunna avsätta medel för att kommunstyrelsen skall kunna allokera medel för att kunna förstärka plankapaciteten vid politiskt prioriterade projekt. Fortsatt redovisning av tid samt, när så är möjligt, belasta pågående projekt med den egna tiden skall ske. En möjlighet finns att finansiera en miljöinspektörstjänst genom avgifter samt projektredovisning. Projekten på egen mark belastas av kostnader för intern tid och utredningar, vilket beräknas öka från ca 10 mnkr 2022 till ca 12 mnkr 2025. I budget/plan ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

Planering för att utifrån en fastighetsstrategi satsa målinriktat på underhåll och upprustning kan täckas inom ramen för förvaltningens bedömning på drift- och investeringssidan.

I bedömningen har hänsyn bland annat tagits till behovet av att tillgänglighetsanpassa kommunens webbsida, arbetet med fossilfri kommun samt digitalisering.

Välfärdsnämnden

Välfärdsnämndens verksamhetsansvar omfattar sektorerna Utbildning, kultur och fritid samt Socialtjänst. Justering av anslag har gjorts med anledning av förändringar i befolkningsprognos, behovsbedömningar samt lokalkostnader och helårseffekter av hyreskostnader för bland annat idrottshallar.

Under år 2022 är anslaget för utbildning förstärkt med sammanlagt drygt 11 mnkr i syfte att öka förutsättningen för alla barn och elever att få den utbildning de har rätt till, trots pandemin. Denna tillfälliga satsning upphör från och med år 2023. Kultur och fritids tillfälliga satsning om 5,0 mnkr till föreningsstöd permanentas från 2023. Statsbidraget för lärarlönelyftet minskar kraftigt från hösten 2023 och kan inte kompenseras fullt ut med andra statsbidrag. De förändrade statsbidragsförutsättningarna ska kompenseras med en kommunal finansiering för fortsatt arbete med att lyfta lärarlöner.

Årets befolkningsprognos pekar mot ökning av antalet barn i åldrarna 1–5 år jämfört med föregående års befolkningsprognos. Barnantalet ökar i snitt med 150 barn per år för planperioden 2023–2025 jämfört med föregående års befolkningsprognos. Antalet barn i grundskoleålder fortsätter att minska och beräknas vid planperiodens slut vara ca 180 färre än idag, samtidigt som antalet invånare i gymnasieålder ökar kraftigt. Jämfört med befintlig plan justeras anslaget på grund av befolkningsförändringar med drygt 20 mnkr för åren 2023–24.

Inom förskoleverksamheten ökar barnantalet mest i områdena Mölnlycke och Landvetter. I Mölnlycke planeras en ny paviljong med två förskoleavdelningar 2024.

Det minskande elevantalet fortsätter att påverka grundskoleverksamheten. Ytterligare satsning på arbetet med problematisk skolfrånvaro skall inrymmas, liksom förstärkning av familjecentralerna.

Antalet invånare i gymnasieålder stiger kraftigt i Härryda de kommande åren. Det gäller även antalet elever från andra delar av regionen. Den senaste befolkningsprognosen pekar på en ökning med ca 400 elever under åren 2022–2026, och med ca 210 elever under planperioden år 2023–2025. En fortsatt diskussion kring strategi för gymnasieverksamheten kommer att ske.

Ambitionsnivån inom kultur och fritidsverksamheten hotas bland annat av det nämndmål som satts. Dessa nämndmål avser fler utförare inom kulturskolan och att stödja föreningslivets engagemang kring aktiviteter och fysisk utformning med för lite medel och med en ogenomtänkt fördelningsmodell. Baserat på en utredning om fler utförare inom kulturskolan, som genomförs under 2022, kommer beslut tas om att inte fortsätta detta arbete.

Jämfört med befintlig plan är ishallens färdigställande framskjutet och anläggningen bedöms kunna tas i bruk i slutet av år 2025.

Inom socialtjänstens områden kan sannolikt budget för äldreboende och hemtjänst minskas jämfört med tidigare plan och en del resurser omlokaliseras. Den lägre efterfrågan inom vård- och omsorg kommer att innebära utmaningar. Förhandling skall genomföras med Attendo för att minska antalet uppköpta platser. Införande av LOV inom särskilt boende skall avslutas omedelbart. Detta utifrån att dagens behov av äldreboenden och befolkningsprognosen bedöms att behovet av äldreboendeplatser minska framöver jämfört med tidigare plan. Minskningen är som störst 2023, sedan beräknas behovet stiga något årligen.

Under 2023–2024 förväntas en ändring avseende huvudmannaskap för behandlingsinsatser enligt LVM ske. I och med en ny socialtjänstlag samt kommande lagstiftning kring samsjuklighet behöver kommunen kunna möta upp behov på hemmaplan.

En fortsatt minskning av utbetalt försörjningsstöd syns samtidigt som det planeras för fortsatta förebyggande och stärkande insatser. Inom arbetet med barn och unga bedömer förvaltningen att ett resurstillskott är motiverat.

Belopp i tkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Finansförvaltning	2 445 589	2 493 247	2 556 295	2 642 420
Kommunstyrelsen	-273 481	-309 576	-322 194	-331 617
Välfärdsnämnden	-2 091 677	-2 161 647	-2 206 546	-2 230 505
Politisk organisation	-14 462	-13 715	-13 425	-13 435
Resultat	65 969	8 309	14 130	66 863

6.1 Budget för revisorerna

Frågan om budget för revisorerna bereds av kommunfullmäktiges presidium. Fullmäktige föreslås fastställa revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.

7 Investeringar

Det bedömda investeringsbehovet för perioden 2023–2027 är netto sammanlagt 969 mnkr, varav 163 mnkr föreslås 2023. Med stor sannolikhet kommer dock ett flertal objekt som budgeterats för år 2022 att utföras under år 2023. Förvaltningens bedömning är att det kommer fortsättningsvis att utföras investeringar för under 300 mkr per år då det sannolikt kommer att inträffa flera fördröjningar. Investeringsbehovet har reviderats i enlighet med lokalresursplaneringen och tidsplaneringen och omfattningen av andra projekt förändras i enlighet med politiska uppdrag eller andra förutsättningar. Under perioden bedöms ytterligare ca 280 mnkr investeras som finansieras av egna exploateringar eller externa avgifter och bidrag. Investeringsvolymen bedöms kunna finansieras utan ytterligare extern upplåning.

Kommunstyrelsen

I planperioden uppgår styrelsens samlade nettoinvesteringsbudget till 892 mnkr, varav 149 mnkr föreslås 2023. Det enskilt största projektet är nybyggnation av is- och träningshallar med 230 mnkr. Ett anslag om 225 mnkr har avsatts under planperioden för renovering och underhåll av lokaler kopplat till fastighetsstrategi.

I beloppen ingår även anslag för konstnärlig gestaltning.

Välfärdsnämnden

I planperioden uppgår nämndens samlade nettoinvesteringsbudget till 77 mnkr, varav ca 14 mnkr avser år 2023. Investeringarna avser huvudsakligen inventarier i samband med nybyggnation samt reinvesteringar. Den enskilt största investeringen är inventarier till ishallar mm.

Belopp i tkr	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsen	307 370	149 462	212 477	293 227	104 227	132 387
Välfärdsnämnden	19 416	13 700	14 100	13 700	21 700	13 700
Summa investeringar	326 786	163 162	226 577	306 927	125 927	146 087

8 Exploateringar

Exploateringsverksamheten följer föreslaget bostadsförsörjningsprogram med byggnation av bostäder i kommunens tätorter samt exploatering av framtida verksamhetsmark. Budgeten för exploatering innefattar i stort inkomster från markförsäljning, gatukostnadsersättning samt utgifter avseende genomförandet av detaljplaner.

Bifogad tabell visar bedömd likviditetspåverkan och hur likviditeten är budgeterad/planerad under kommande femårsperiod. Bokföring av resultatet sker inte i samband med varje såld tomt utan när projektet är helt eller delvis avslutade. Projekten på egen mark belastas av kostnader för intern tid och utredningar, vilket beräknas öka från ca 10 mnkr 2022 till ca 12 mnkr 2025. I budget/plan ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav och kommunens insatser i dessa finansieras löpande innevarande år genom plan- och exploateringsavtal.

Bifogad tabell visar bedömd likviditetspåverkan och hur likviditeten är budgeterad/planerad under kommande femårsperiod.

Belopp i tkr	Kalkyl 2022	Kalkyl 2023	Kalkyl 2024	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027
Inkomst	42 237	50 575	143 463	186 156	175 050	55 565
Utgift	136 210	130 785	118 423	109 772	62 362	9 250
Netto	-93 973	-80 210	25 040	76 384	112 688	46 315

9 Långfristig upplåning

Kommunen kommer sannolikt i slutet av 2022 att ha överfört lån till Härryda Vatten och Avfall AB, samt amorterat resterande långfristiga skuld till kreditinstitut.

Kassaflödet i kommunen bör täcka de planerade investeringsutgifterna. För att ha en marginal att möta eventuella betalningstoppar samt finansiera eventuella utgifter kopplade till markaffärer och exploateringsverksamhet bör det finnas ett utrymme att låna upp till 100 mnkr under perioden.

10 Uppdrag till kommunstyrelsen och vårdsnämnden

Med utgångspunkt i detta budgetdokument uppdrar kommunfullmäktige till kommunstyrelsen och vårdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och vårdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde.

Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförliga till avslutad lönerrevision.

10.1 Uppdrag till kommunstyrelsen

Trygghetsråd

För att med enkelhet kunna arbeta med trygghetsfrågor i kommunen så skall ett nytt råd införas under kommunstyrelsen, Trygghetsrådet. Detta råd skall arbeta med trygghetsfrågan utifrån ett medborgarperspektiv. Här skall övriga råd erbjudas plats för att diskutera trygghetsfrågan. Detta då trygghetsfrågan bör belysas från olika synvinklar vid varje tillfälle.

Deluppdrag: Kommunstyrelsen inrättar ett trygghetsråd.

Uppdrag: Kommunstyrelsen skall verka för att öka tryggheten i hela kommunen
Kostnaden för detta ryms inom de medel som kommunstyrelsen fått anslaget i denna budget

Trygg personal ger trygga medborgare

Många kommuner i Sverige har problem med rekrytering. I vår kommun har vi klarat oss relativt bra fram till dags datum. I en analys av de framtida behoven kan man konstatera att behoven inte ser ut att minska. Många bristyrken finns inom kommunala verksamheter. För att rekrytera framöver är det viktigt att vara en attraktiv arbetsgivare och att arbeta aktivt med att stärka arbetsgivarvarumärket, Härryda kommun. För att gå från att vara en kommun som klarar sig för att man har ett läge nära Göteborg till att vara en kommun i framkant så behöver man vidta en rad åtgärder. När personalen är trygg får vi trygga medborgare.

Friskvård

Friskvård är viktigt när det kommer till personalsatsningar. Vi arbetar för att friskvårdsbidraget skall permanentas på minst 3000 kronor per person och år.

För att möjliggöra friskvård för personalen vill vi utöver ett friskvårdsbidrag införa en friskvårdstimme per vecka för varje anställd. För att på sikt möjliggöra detta och skapa så stor nytta som möjligt ger vi kommunstyrelsen i uppdrag att initiera en utredning. Utredningen skall svara på vilken kostnad denna satsning kommer att ha samt vilken modell för friskvårdstimme som bäst passar våra anställda. I denna process skall fackliga organisationer och personalavdelningen delta.

Deluppdrag: Permanenta friskvårdsbidraget på minst 3000 kronor per anställd och år

Deluppdrag: Utred modell för införandet av friskvårdstimme

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling är en viktig faktor för att stärka kompetensen och att fortsätta vara en effektiv och attraktiv arbetsgivare. Vi vill därför ånyo höja potten för kompetensutveckling.

Deluppdrag: Höj budgetutrymmet för kompetensutveckling med 2 miljoner

Jämställdhetspott

För att få en hållbarhet i rekryteringen är det viktigt att öka jämställda löner. Jämställdhetspotten är idag 0,15 % och skall höjas till 0,5 %. vilket kommer att leda till en snabbare utjämning av lönegapet. Denna satsning skall göras utöver den nuvarande satsningen och utanför den ram som redan ligger för löneökningar. Dessa pengar skall tillföras lönepotten som en extra satsning under de kommande 4 åren för att sedan utvärderas.

Deluppdrag: Arbeta för jämställda löner

Månadsanställningar som utgångspunkt, timanställningar som komplement vid vikariat

Vi ser stora fördelar med att använda oss av månadsanställningar vid vikariat. Detta ger personalen större visshet om hur deras schema ser ut och minskar risken för framtida smittspridning. Det finns medarbetare som önskar ha timanställning och de skall naturligtvis inte fräntas denna möjlighet. En trygg personal leder till en trygg verksamhet och en trygg verksamhet leder till trygghet för våra medborgare.

Deluppdrag: Verka för månadsanställningar vid vikariat

Uppdrag: Kommunstyrelsen skall verka för att vi skall bli en konkurrenskraftig arbetsgivare både i närtid och på sikt.

Kostnaden för detta ryms inom de medel som kommunstyrelsen fått anslaget i denna budget

Miljö- och Klimatutskott

Den globala uppvärmningen och hotet mot vårt klimat är den mest centrala frågan för våra generationer. Här måste alla göra sitt yttersta. Härryda kommun ligger långt efter många andra kommuner. För att komma hantera frågan om klimat så behöver kommunstyrelsen tillsätta ett utskott som explicit arbetar med klimatet. Det finns också andra miljöfrågor som kommunen behöver arbeta mer aktivt med.

Uppdrag: Att tillsätta ett miljö- och klimatutskott för att säkerställa arbetet med Parisavtalet likväl som nationella, regionala och kommunala miljömål.

Bevara våtmarker, jordbruksmark, kulturmark, skogsmark med höga naturvärden och värna de gröna stråken.

Härryda kommun har mycket mark som är värd att bevara. De ovan nämnda är av extra värde att bevara. Beslut som rör exploatering på sådan mark skall hanteras med stor försiktighet.

Bevara delar med högt naturvärde i Landvetter Södra

Delar av området Landvetter Södra har höga naturvärden. Dessa delar skall inte bebyggas utan skall bevaras genom införandet av skydd t.ex. Naturskyddsområde, Natura 2000, Nationalpark eller dylikt.

Uppdrag: Bevara delar med högt naturvärde i Landvetter Södra.

Mölnlycke företagspark Etapp 3

Kommunen har startat processen för att bygga Mölnlycke företagspark, etapp 3. Denna skall utvecklas med utgångspunkt i hållbara energilösningar.

Uppdrag: Mölnlycke företagspark, Etapp 3 skall byggas med utgångspunkt i hållbara energilösningar.

Stoppa vinstuttaget från FÖRBO

Vinstuttaget från FÖRBO AB skall avslutas. Vi anser att vinsten skall stanna i bolaget och användas för utveckling av befintliga fastigheter genom t.ex. renoveringar. Pengarna får också användas till nybyggnation.

Uppdrag: Ge våra ombud till årsmötet i uppdrag att rösta emot vinstutdelning.

Markanvisningstävling

När man bygger nya hyresrätter är det viktigt att hitta lösningar som gör att kostnaderna för boendet håller sig låga. Hyran är en viktig del men innovation gällande lösningar som leder till minskade kostnader och minskad klimatpåverkan skall också vara premierande.

Uppdrag: Markanvisningstävling för hyresrätter med utgångspunkt i ekonomisk hållbarhet över tid

Mobilitetsplan

Hållbar mobilitet handlar om att möjliggöra förflyttning av människor och gods på sätt som är effektiva, hälsosamma och klimatneutrala samt tillgängliga för alla.

Uppdrag: Att ta fram en mobilitetsplan med målsättning att nå fossilfri, hälsosam och effektiv förflyttning av människor och gods.

Kommunal solcellspark

En kommunal solcellspark skall utredas. Vart i kommunen finns det bäst förutsättningar för byggnation av en solcellspark. Hur möjliggör man bäst ett bolag där kommunen är ägare och där våra invånare har möjligheten att köpa andelar.

Uppdrag: Utreda möjligheterna för kommunal solcellspark

Råda Säteri

Renoveringen och utvecklingen av Råda Säteri skall fortsätta enligt beslut från fullmäktige. Detta kommer att påverka budgeten under flera år. Denna satsning är viktig för kommunen och dess kommuninvånare. Vårt uppdrag är att skapa ett trevligt vardagsrum för hela vår befolkning.

Deluppdrag: Fortsätta utvecklingen av området Råda Säteri enligt tidigare beslut

Deluppdrag: Fortsätta renoveringen av Råda Säteri enligt tidigare beslut

Deluppdrag: Tillsäta att Råda Säteri även fortsättningsvis förblir i kommunal ägo

Uppdrag: Kommunstyrelsen skall värna och arbeta med utveckling av Råda Säteri
Kostnaden för detta ryms inom de medel som kommunstyrelsen fått anslaget i denna budget

10.2 Uppdrag till Valfärdsnämnden

LOV (Lagen Om Valfrihetssystem)

Deluppdrag: Inga nya LOV implementeras

Deluppdrag: Pågående LOV avslutas

Uppdrag: **En LOV-fri kommun**

Ta bort minutschemat

Uppdrag: Valfärdsnämnden ges i uppdrag att initiera arbetet med att ta bort minutschemat och införa ett tillitsbaserat system.

Färre personal hos varje brukare

Uppdrag: Valfärdsnämnden skall ta fram handlingsplan för att uppnå målsättningen att minska antalet personal som besöker varje brukare inom hemtjänsten.

Minskade barngrupper i förskolan

Uppdrag: Minska barngruppernas storlek successivt för att på sikt uppnå Skolinspektionens riktlinje. Total kostnad för denna satsning är 5 miljon kronor.

Deluppdrag: Vid brist på förskollärare skall i första hand barnskötare anställas som vikarier.

Barnomsorg på obekväm arbetstid

Uppdrag: Införa barnomsorg på obekväm arbetstid.

Elevassistenter

Deluppdrag: Utveckla en central enhet för elevassistenter.

Deluppdrag: Ge förvaltningen i uppdrag att anställa fler elevassistenter.
Total kostnad för denna satsning är 2 miljon kronor.

Kulturskolans köer skall minskas

Uppdrag: Tillsätta medel för att minska köerna i kulturskolan.
Total kostnad för denna satsning är 1,5 miljon kronor.

Satsningar på att motverka mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer

Uppdrag: Valfärdsnämnden ges i uppdrag att inarbeta denna satsning i nämndens verksamhetsplan.

Total kostnad för denna satsning är 1 miljon kronor.

Personligt ombud

Deluppdrag: Kommunen skall återinföra de personliga ombuden.

Uppdrag: Valfärdsnämnden får i uppgift att arbeta in detta i kommande verksamhetsplan.

Föreningslivet

Uppdrag: Öka satsningen på föreningslivet.

Total kostnad för denna satsning är 2,5 miljon kronor.

Konsumentvägledare

Det är dags att ånyo införa en konsumentvägledare i kommunen.

Uppdrag: Valfördsnämnden ges i uppdrag att återinföra konsumentvägledaren.
Total kostnad för denna satsning är 0,6 miljon kronor.

Arbetskläder i förskolan, pedagogisk omsorg och skola

Arbetskläder till alla som på grund av arbetets beskaffenhet har ett behov av arbetskläder.

Uppdrag: Erbjudas all personal i förskolan, pedagogisk omsorg och skolan arbetskläder.

Familjecentraler

Uppdrag: Valfördsnämnden skall arbeta med att stärka de familjecentraler vi har idag.

Deluppdrag: Valfördsnämnden skall arbeta med att initiera arbetet med en familjecentral i östra delen av kommunen.

Fältassistenter och fältsekreterare

Uppdrag: Valfördsnämnden skall ta fram en utredning för hur fältarbetet skall stärkas.

Ökad lärartäthet

Uppdrag: Valfördsnämnden skall arbeta för att öka lärartätheten på våra skolor.

Fler skolpsykologer och skolkuratorer

Uppdrag: Valfördsnämnden skall arbeta för att öka antalet skolpsykologer och skolkuratorer.

Återinför Kraftkällan

Uppdrag: Valfördsnämnden skall återinföra Kraftkällans arbete.

Utvidga arbetet med problematisk skolfrånvaro

Uppdrag: Ta fram en plan för att arbeta med det förebyggande arbetet för att undvika problematisk skolfrånvaro.
Finansiering sker genom de tillsatta medlen till valfördsnämnden.

11 Förslag till beslut i kommunfullmäktige

- Kommunfullmäktige fastställer oförändrad skattesats för år 2023 på 20,50 kr per skattekrona.
- Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 370 tkr för år 2023.
- Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 300 mnkr för år 2023.
- Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.
- Kommunfullmäktige fastställer betalningsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Exploateringar.
- Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 100 mnkr.
- Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde. Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerrevision.

Vänsterpartiet
Härryda

En röd-grön samverkansbudget för ett hållbart och tryggt Härryda

Mölnlycke 2022-11-09

Patrik Linde, Socialdemokraterna

Björn Mattsson, Vänsterpartiet

Marie Strid, Miljöpartiet de gröna